

სს „საქორგანიზაციო“

ფინანსური ანგარიშგება

*2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

სრული შემოსავლის ანგარიშგება	5
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	6
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	8
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები.....	9-53

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქორგაზის“ აქციონერებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქორგაზის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსატქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა

გვინდა, ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-3 შენიშვნაზე, რომლის მიხედვითაც კომპანიამ განიცადა წმინდა ზარალი 8,409 ათასი ლარის ოდენობით 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ამავე თარიღისთვის კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებები 50,799 ათასი ლარით აღემატებოდა მის მიმდინარე აქტივებს. ეს მოვლენები ან პირობები მიაწინებებს არსებით განუსაზღვრელობაზე, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვი გამოიწვიოს იმასთან დაკავშირებით, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აბზაცი – გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-19 შენიშვნაზე, რომელიც ეხება დაკავშირებულ მხარეებთან კომპანიის გარიგებების მნიშვნელოვან კონცენტრაციას. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს კომპანიის 2018 წლის წლიურ ანგარიშებში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. კომპანიის 2018 წლის წლიური ანგარიშები ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებდნა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 12 ივლისი

EY

Building a better
working world

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 12 ივლისი

სს „საქორგაზი“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	შენიშვნა	2018	2017
შემოსავალი	7	49,885	41,350
ბუნებრივი აირის თვითღირებულება		(3,849)	(4,007)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(5,870)	(4,325)
ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირების ხარჯები		(1,723)	(1,524)
ცვეთა	10	(5,342)	(4,807)
შექმნილი და შემობრუნებული ანარიცხები, წმინდა	8	(261)	67
სხვა საოპერაციო ხარჯები	9	(34,097)	(15,297)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული (ზარალი)/მოგება		(1,257)	11,457
საკუროსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა		(149)	260
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული ზარალი		(474)	(29)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	14	(6,529)	(1,239)
(ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		(8,409)	10,449
მოგების გადასახადის ხარჯი		–	–
წლის (ზარალი)/მოგება		(8,409)	10,449
სხვა სრული შემოსავალი		–	–
წლის მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი		(8,409)	10,449

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია
2019 წლის 12 ივლისს, სს „საქორგაზის“ ხელმძღვანელობის სახელით, შემდეგი პირების მიერ:

ალექსანდრე ხეთაგური
დირექტორი
სს „საქორგაზი“

სს „საქორგგაზი“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	შენიშვნა	2018	2017
შემოსავალი	7	49,885	41,350
ბუნებრივი აირის თვითღირებულება		(3,849)	(4,007)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(5,870)	(4,325)
ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირების ხარჯები		(1,723)	(1,524)
ცვეთა	10	(5,342)	(4,807)
შექმნილი და შემობრუნებული ანარიცხები, წმინდა	8	(261)	67
სხვა საოპერაციო ხარჯები	9	(34,097)	(15,297)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული (ზარალი)/მოგება		(1,257)	11,457
საკუროსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა		(149)	260
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული ზარალი		(474)	(29)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები (ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე	14	(6,529)	(1,239)
მოგების გადასახადის ხარჯი		—	—
წლის (ზარალი)/მოგება		(8,409)	10,449
სხვა სრული შემოსავალი		—	—
წლის მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი		(8,409)	10,449

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია
2019 წლის 12 ივლისს, სს „საქორგგაზის“ ხელმძღვანელობის სახელით, შემდეგი პირების მიერ:

ალექსანდრე ხეთაური
დირექტორი
სს „საქორგგაზი“

9-53 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების
განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათასი ლარი)

	შენიშვნა	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	10	112,457	107,339
არამატერიალური აქტივები		7	14
სულ გრძელვადიანი აქტივები		112,464	107,353
მოკლევადიანი აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		54	321
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება	11	13,489	7,388
გადახდილი ავანსები		7	98
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12	169	591
სულ მიმდინარე აქტივები		13,719	8,398
სულ აქტივები		126,183	115,751
საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები			
საკუთარი კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13	10,310	10,310
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	13	31,791	17,766
აკუმულირებული ზარალი		(45,285)	(36,621)
სულ საკუთარი კაპიტალი		(3,184)	(8,545)
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	14	61,580	–
სახელმწიფო გრანტები	16	3,269	3,432
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		64,849	3,432
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	14	8,554	15,832
წმინდა საგადასახადო დავალიანება		526	161
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	15	55,050	104,394
სახელშეკრულებო ვალდებულებები		225	314
სახელმწიფო გრანტები	16	163	163
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		64,518	120,864
სულ ვალდებულებები		129,367	124,296
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		126,183	115,751

9-53 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქორგაზი“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	აკუმულირებული ზარალი	სულ
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,310	17,766	(36,621)	(8,545)
ახალი სააღრიცხვო სტანდარტის გამოყენების ეფექტი (მე-8 შენიშვნა)	–	–	(255)	(255)
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით (გადაანგარიშებული)	10,310	17,766	(36,876)	(8,800)
არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელისგან საბაზროზე დაბალი განაკვეთით მიღებული სესხი (მე-14 შენიშვნა)	–	14,025	–	14,025
წლის სრული ზარალი, სულ	–	–	(8,409)	(8,409)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,310	31,791	(45,285)	(3,184)

9-53 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქორგაზი“

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	შენიშვნა	2018	2017
საოპერაციო საქმიანობა			
(ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		(8,409)	10,449
<i>არაფულადი კორექტირებები დაბეგვრამდე ზარალის წმინდა ფულად ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით:</i>			
ცვეთა	10	5,342	4,807
ამორტიზაცია		7	8
ძირითადი საშუალებების რეალიზაციის შედეგად განცდილი ზარალი		474	29
შექმნილი/(შემობრუნებული) წმინდა ანარიცხები	8	261	(67)
შემოსავალი სახელმწიფო გრანტიდან	16	(163)	(163)
საინვესტიციო და ფინანსურ საქმიანობაში საკუროს სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი/(შემოსულობა)		161	(260)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	14	6,529	1,239
საოპერაციო ფულადი ნაკადები საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებებამდე		4,202	16,042
<i>საბრუნავ კაპიტალში შესული ცვლილებები</i>			
ცვლილება სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში		267	54
ცვლილება სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებაში		(6,617)	(2,343)
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		91	99
ცვლილება საგადასახადო დავალიანებაში, მოგების გადასახადის გათვალისწინების გარეშე		365	1,691
ცვლილება სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებაში		(51,301)	(728)
ცვლილება სახელმწიფო ვალდებულებებში		(89)	(5)
		(53,082)	14,810
ფინანსური საქმიანობაზე გაწეული ხარჯები		(2,858)	(831)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(55,940)	13,979
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითადი საშუალებების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი		1,025	379
ძირითად საშუალებებში გადახდილი თანხები		(10,002)	(14,674)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(8,977)	(14,295)
ფინანსური საქმიანობა			
აღებული სესხები და თამასუქები		79,871	3,000
სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების დაფარვა		(15,367)	(2,643)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		64,504	357
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა კლება		(413)	41
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვრის მდგომარეობით	12	591	549
წმინდა საკუროს სხვაობა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(9)	1
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12	169	591

მნიშვნელოვანი არაფულადი ოპერაციები:

- ▶ 2018 წელს გადავადების პირობით შესყიდული ძირითადი საშუალებების ღირებულება შეადგენდა 1,957 ლარს;
- ▶ 2018 წელს სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების სამართლიან და ნომინალურ ღირებულებებს შორის 14,025 ლარის სხვაობა აღიარებული იქნა დამატებით შეტანილი კაპიტალის სახით (მე-14 შენიშვნა).

9-53 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

სს „საქორგაზი“ (შემდგომში, „კომპანია“) არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული სააქციო საზოგადოება. კომპანია არის საქართველოში დაფუძნებული და მოქმედი კომპანია. მისი იურიდიული მისამართია ქიზიყის ქუჩა 13, თბილისი, საქართველო.

კომპანიის ძირითადი ოპერაციები მოიცავს ბუნებრივი გაზის განაწილებას თავისი მილსადენების ქსელში და ამ ქსელის გამოყენებით ბუნებრივი აირის გაყიდვას სოციალურ და კომერციულ მომხმარებლებზე. კომპანიის ბუნებრივი აირის მილსადენების ქსელი, ძირითადად, ფარავს იმერეთის, ქართლისა და კახეთის რეგიონებს საქართველოში.

კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანიაა „Alphard Gas Holdings B.V“, რომელიც ფლობს 80.62%-ს (შემდგომში, „Alphard“). „Alphard“-ის მფლობელი და მაკონტროლებელი მხარეა ნიდერლანდებში რეგისტრირებული საწარმო „Cooperatief Menkent UA“ (შემდგომში, „მშობელი კომპანია“).

კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა „აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანია“ („სოკარი“), რომელსაც აზერბაიჯანის მთავრობა ფლობს და აკონტროლებს.

მშობელი კომპანიის ეფექტური წილობრივი მონაწილეობა კომპანიაში 71.20%-ს შეადგენს (2018 წლის 1 იანვარი.: 71.20%).

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა აქციონერთა მიერ აქციონერთა კრებაზე. აქციონერთა კრება, როგორც წესი, ტარდება საანგარიშგებო თარიღის მომდევნო წლის მეორე ნახევარში. აქციონერებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საერთაშორისო ბუღალტრული სტანდარტების საბჭოს (IASB) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე. ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა თანხა წარმოდგენილია ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე (000 ლარი), თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

სს „საქორგანიზაცი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. ფუნქციონირებადი საწარმო

ზოგადი ინფორმაცია

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში კომპანიამ 8,409 ლარის წმინდა ზარალი განიცადა. ამავე თარიღის მდგომარეობით, კომპანიის უარყოფითი წმინდა აქტივები 3,184 ლარს შეადგენს და მისი მიმდინარე ვალდებულებები მის მიმდინარე აქტივებს 50,799 ლარით აღემატებოდა (2017 წ.: 112,466). ეს გარემოება მიაჩნდება არსებით განუსაზღვრელობაზე, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ექვსი ქვეშ დააყენოს კომპანიის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ.

2012 წელს კომპანია „სოკარმა“ შეისყიდა. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ კომპანიის სუსტი ფინანსური მდგომარეობა ნაწილობრივ გამოწვეულია 2012 წლამდე განხორციელებული ოპერაციებით, რომლებიც გამოირჩეოდა არასაკმარისი ინვესტიციით, არასათანადო დაფინანსების სტრუქტურითა და ნაკლოვანებებით საოპერაციო ხელმძღვანელობაში.

შპს „სოკარ ჯორჯია გაზმა“ გააფორმა ხელშეკრულება საქართველოს მთავრობასთან და სულ მცირე 250 მილიონი აშშ დოლარის (დაახლოებით 648,050 ლარი, 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებული აშშ დოლარი/ლარის გაცვლითი კურსის შესაბამისად) ინვესტირების ვალდებულება 250,000 ახალი მომხმარებლისთვის ბუნებრივი აირის გაყვანის მიზნით 2008 წლის 26 დეკემბრიდან 2017 წლის 10 დეკემბრამდე პერიოდში. აღნიშნული ვალდებულება ფარავს იმ ტერიტორიებს, რომლებსაც კომპანია ამჟამად ემსახურება.

გარდა ხსენებული ვალდებულებისა, კომპანია ამასთანავე ბუნებრივი აირის ქსელზე წვდომას უზრუნველყოფს სხვა მომხმარებლებისთვისაც თავისი ლიცენზიით გათვალისწინებულ ტერიტორიებზე. ამ თვალსაზრისით კომპანია ყოველწლიურად ახორციელებს მნიშვნელოვან კაპიტალურ ინვესტიციებს. ინვესტიციებისთვის საჭირო ფინანსური რესურსების მოძიება ძირითადად ხდება საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მიერ მომწოდებელზე გაცემული მოკლევადიანი სესხების საშუალებით, რაც ხელს უწყობს წმინდა მიმდინარე აქტივების უარყოფითი პოზიციის შენარჩუნებას.

ხელმძღვანელობის შეფასებით, კომპანიას დასჭირდება დამატებითი დაფინანსება დაახლოებით 12,500 ლარის ოდენობით 2019 წლის 1 იანვრიდან 2020 წლის 30 ივნისამდე პერიოდში. კომპანიას მიაჩნია, რომ დაკავშირებული მხარეები თანახმა იქნებიან უახლოეს მომავალში მომწოდებლის კრედიტის არსებულ დონეზე შენარჩუნებაზე. აღნიშნული შეფასება იმ დაშვებასაც შეიცავს, რომ 2020 წლის 30 ივნისამდე ყველა მიმდინარე სესხი დაიფარება, რადგან ამ თარიღის შემდეგ კომპანიას არ აქვს რამე საკრედიტო ვალდებულებები.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. ფუნქციონირებადი საწარმო (გაგრძელება)

ზოგადი ინფორმაცია (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობის მიერ გატარებული ქმედებები

2012 წელს კომპანიაზე კონტროლის მიღების შემდეგ, კომპანიაში ყველა მიმართულებით განხორციელდა მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რამაც გააუმჯობესა კომპანიის ფინანსური საქმიანობა და მდგომარეობა. მნიშვნელოვანი მოვლენები და გეგმიური ზომები შესაძლოა ამგვარად გაანალიზდეს:

- ▶ 2017 წლის 20 თებერვალს კომპანიამ საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ კომისიაში განცხადება შეიტანა ბუნებრივი აირის მიწოდების ტარიფთან დაკავშირებით. 2017 წლის 20 ივლისს სემეკმა (საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია) გამოსცა დადგენილება 1,000 კუბური მეტრი ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირების ტარიფის 0.14 ლარიდან 0.20 ლარამდე გაზრდის შესახებ.
- ▶ 2018 წლის 26 დეკემბერს სემეკმა გამოსცა კიდევ ერთი დადგენილება 1,000 კუბური მეტრი ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირების ტარიფის 0.20 ლარიდან 0.21 ლარამდე გაზრდის შესახებ.
- ▶ ანალიზით დაშვებულია, რომ კომერციული ბანკებიდან აღებული ყველა სესხი დაიფარება შესაბამის ვადებში.
- ▶ ანალიზი ასევე შეიცავს იმ დაშვებას, რომ კომპანია შეძლებს შეინარჩუნოს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებიდან აღებული მომწოდებლის სესხის შენარჩუნებას 2018 წლის დონეებზე, რაც იმას ნიშნავს, რომ ამ ვალდებულებების მნიშვნელოვანი ნაწილი ვადაგადაცილებული იქნება. აღიშნული ვალდებულებები დაიფარება მაშინ, როდესაც კომპანიას ექნება შესაბამისი ფინანსური სახსრები.
- ▶ 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „სოკარმა“ შეასრულა ნაკისრი ვალდებულება – მოახდინა 250 მილიონზე მეტი ოდენობით თანხის ინვესტიცია და 250,000-ზე მეტი პოტენციური მომხმარებელი შეიძინა. თუმცა, გარდა აღნიშნული ვალდებულებისა, კომპანია ყოველწლიურად ახორციელებს გაზომომარაგების ქსელის გაყვანას ლიცენზიით გათვალისწინებულ ტერიტორიებზე დამატებითი მომხმარებლებისთვის და თავად კომპანიის მიერ წარმოქმნილი ფინანსური რესურსები არ არის საკმარისი ამგვარი კაპიტალური ინვესტიციების დაფინანსებისთვის. კომპანიის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ „სოკარისთვის“ საქართველოს გაზომომარაგების ქსელი სტრატეგიულ ინვესტიციას წარმოადგენს და რომ მას გააჩნია საკმარისი რესურსები და სურვილი განაგრძოს ინვესტირება ამ მიმართულებით.

დღეისათვის ყველა ოპერაცია ეყრდნობა იმ დაშვებას, რომ ბიზნესსაქმიანობა გაგრძელდება. ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვებასთან დაკავშირებული ყოველგვარი განცხადება ეყრდნობა არსებულ მოლოდინებსა და პროგნოზებს. ხელმძღვანელობის კონტროლს არ ექვემდებარება ბევრი რისკი და გაურკვევლობა, რის გამოც რეალური შედეგები შეიძლება მოსალოდნელისგან განსხვავდებოდეს. ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ კომპანია მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და მოახდენს თავისი აქტივების რეალიზაციასა და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

(ა) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

კომპანია აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია ისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცემა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ ვალდებულების დაფარვის მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება არ არსებობს.

ყველა დანარჩენ ვალდებულებას კომპანია გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

(ბ) უცხოური ვალუტები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ეროვნულ ვალუტაში - ლარში, რომელიც ასევე არის კომპანიის სამუშაო ვალუტა, ვინაიდან ქართული ლარი იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტაა, რომელშიც კომპანია ფუნქციონირებს.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები თავიდან საწარმოს მიერ აღირიცხება მათი შესაბამის სამუშაო ვალუტაში, ოპერაციის აღიარების დღეს არსებული სპოტ კურსებით.

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტაცია ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის სპოტ გაცვლითი კურსით.

ფულადი მუხლების ანგარიშსწორების ან კონვერტაციის ოპერაციების შედეგად წარმომდგარი ნებისმიერი სხვაობა აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) შემოსავლის აღიარება

შემოსავალი განისაზღვრება მომხმარებელთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში განსაზღვრული ანაზღაურების საფუძველზე და არ მოიცავს მესამე მხარეთა სახელით მოკრებილ თანხებს. კომპანია შემოსავალს მაშინ აღიარებს, როდესაც პროდუქტზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს.

მრავალეფემენტური ხელშეკრულებების შემთხვევაში, კომპანია თითოეულ მომსახურებას ცალ-ცალკე აღრიცხავს, თუ მათი გამიჯვნა შესაძლებელია. ანაზღაურება გადანაწილდება სხვადასხვა მომსახურებაზე მათი ინდივიდუალური სარეალიზაციო ფასების მიხედვით. ინდივიდუალური სარეალიზაციო ფასი განისაზღვრება ფასთა ნუსხის საფუძველზე, რომლის მიხედვითაც კომპანია ყიდის ოპერაციების დამუშავებისა და ტექნიკურ მომსახურებებს.

კომპანია შემოსავალს აღიარებს ვალდებულების შესრულების შემდეგ, ე. ი. როდესაც პროდუქტზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს.

კომპანია შემოსავლებთან დაკავშირებულ თავის შეთანხმებებს სპეციალურ კრიტერიუმებს ადარებს, რათა განსაზღვროს ამ შეთანხმებებში იგი პრინციპალად გამოდის თუ პრინციპალის აგენტ მხარედ.

კომპანიამ დაასკვნა, რომ იგი პრინციპალად გამოდის თავის ყველა შეთანხმებაში შემოსავლებთან დაკავშირებით (რადგან იგი, როგორც წესი, აკონტროლებს საქონელს და მომსახურებას მომხმარებლისთვის მათ გადაცემამდე).

ფინანსურ ანგარიშგებებში კომპანია, ძირითადად, შემდეგი ტიპის შემოსავლებს აღიარებს:

(i) ბუნებრივი აირის რეალიზაცია

ბუნებრივი აირის რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება დროის გარკვეულ მომენტში მომხმარებლებისთვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ფაქტობრივი მოცულობის საფუძველზე, რაც დასტურდება მომხმარებლის მრიცხველის მონაცემებით. კომპანია, ძირითადად, მექანიკურ მრიცხველებს იყენებს, რაც საჭიროებს კომპანიის თანამშრომლების ადგილზე მისვლას მრიცხველის ჩვენების შესამოწმებლად. მრიცხველების მონაცემების წაკითხვა ხდება სისტემატურად, მინიმუმ, თვეში ერთხელ, თუმცა არა აუცილებლად ყოველი თვის ბოლო დღეს, რაც, თავის მხრივ, ქმნის გამიჯვნასთან დაკავშირებულ პრობლემას იმ ბუნებრივ აირთან მიმართებით, რომელიც იმ მომენტისთვის მიწოდებულია, მაგრამ ქვითრები არ არის წარდგენილი. მრიცხველის ჩვენებების წაკითხვის თარიღსა და სააღრიცხვო პერიოდის ბოლო თარიღს შორის დროითი სხვაობის გამო, ანგარიშგების ნებისმიერი თარიღისათვის კომპანიას რეალურად გაყიდული აქვს გარკვეული რაოდენობის გაზი, რომელზეც ჯერ არ არის წარდგენილი ქვითრები მომხმარებლებისთვის. ისეთი შემოსავლების გაანგარიშება, რომლებიც კომპანიამ გამოიმუშავა, მაგრამ მათზე ქვითრები ჯერ არ წარუდგენია, დამოკიდებულია იმაზე თუ როგორ აფასებს ხელმძღვანელობა განსაზღვრულ თარიღამდე მიწოდებული ბუნებრივი აირის მოცულობას, სხვადასხვა რაოდენობის მომხმარებელთა შორის მის განაწილებასა და მიწოდებასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ დანაკარგებს ანგარიშგების თარიღისათვის. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ განსხვავება ფაქტობრივ შემოსავლებს და სავარაუდო შემოსავლებს შორის, რომლებზეც ქვითრები ჯერ არ არის წარდგენილი, უმნიშვნელოა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) შემოსავლის აღიარება (გაგრძელება)

(ii) ქსელთან მიერთების საფასური

სემეკის მიერ დადგენილი წესების შესაბამისად, კომპანიას დაწესებული აქვს გარკვეული საფასური ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებისთვის. ქსელთან მიერთების საფასური გამოითვლება ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებაზე კომპანიის მიერ გაწეულ საინვესტიციო ხარჯებზე დაყრდნობით და რეგულირდება სემეკის მიერ. ხელმძღვანელობა ამ მომსახურებას განიხილავს მომხმარებლისთვის ცალკე ღირებულების შექმნად და შემოსავალს აღიარებს ქსელთან მიერთების დასრულებისთანავე.

(iii) მომსახურების გაწევა

შემოსავლები, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებისთვის ტექნიკური და საინჟინრო ხასიათის მომსახურების გაწევას, ასევე მომხმარებლებისთვის გაზომვარაგების ქსელის გაყვანასა და კომპანიის ქსელთან მათ მიერთებას, როგორც წესი, მოკლევადიანი ხასიათისაა და მათი აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც მომსახურება გაიწევა და მოსალოდნელია ანაზღაურების მიღება.

(iv) ბუნებრივი აირის განაწილება

ბუნებრივი აირის განაწილების ტარიფი განისაზღვრება სემეკის მიერ, ხოლო განაწილებიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება კომპანიის ლიცენზიის შესაბამისად გაზგამანაწილებელი ქსელის მეშვეობით განაწილებული ბუნებრივი აირის მოცულობის საფუძველზე.

(v) საპროცენტო შემოსავალი

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდიანების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. საპროცენტო შემოსავლები სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში აისახება ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლების ნაწილში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) შემოსავლის აღიარება (გაგრძელება)

(vi) სახელმწიფო გრანტები

სახელმწიფო გრანტების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც არსებობს სათანადო რწმუნება, რომ ასეთი გრანტი მიიღება და მასთან დაკავშირებული ყველა პირობა დაკმაყოფილდება. როდესაც გრანტი შეეხება ხარჯების მუხლს, მისი სისტემატური აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდის განმავლობაში, რომელშიც აღირიცხება ამ გრანტით დასაფარი შესაბამისი დანახარჯები. როდესაც გრანტი უკავშირდება აქტივს, იგი შემოსავლად აღირიცხება თანაბარი ოდენობებით შესაბამისი აქტივის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში.

როდესაც კომპანია იღებს არაფულადი აქტივების გრანტებს, აქტივი და გრანტი აღირიცხება მიღებული აქტივების სამართლიანი ღირებულებით და გადაიტანება მოგებაში ან ზარალში აქტივის მოსალოდნელი სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში, საბაზისო აქტივის სარგებლის თანაბარი წლიური ოდენობებით გამოყენების საფუძველზე.

სახელმწიფო გრანტები

სახელმწიფო აქტივები

სახელმწიფო აქტივი არის საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემის სანაცვლოდ მათი ღირებულების მიღების უფლება. თუ კომპანია მომხმარებელს საქონელს ან მომსახურებას გადასცემს მომხმარებლის მიერ ანაზღაურების გადახდამდე ან გადახდის თარიღის დადგომამდე, სახელმწიფო აქტივის აღიარება ხდება მიღებული პირობითი ღირებულებისთვის. კომპანიას არ აქვს სახელმწიფო აქტივები.

სავაჭრო დებიტორული დავალიანება

დებიტორული დავალიანება წარმოადგენს კომპანიის უფლებას უპირობო საზღაურის თანხაზე (ანუ მხოლოდ დროის გასვლა აუცილებელი საზღაურის გადახდის თარიღის დადგომამდე).

სახელმწიფო ვალდებულებები

სახელმწიფო ვალდებულება არის მომხმარებლისთვის საქონლის ან მომსახურების გაცემის ვალდებულება, რომლის ღირებულებაც კომპანიას მომხმარებლისგან მიღებული (ან მისაღები) აქვს. თუ მომხმარებელი ღირებულებას გადაიხდის კომპანიისგან საქონლის ან მომსახურების მიღებამდე, მაშინ ხდება სახელმწიფო ვალდებულების აღიარება, როდესაც ხდება გადახდა ან წარმოშობა გადახდის ვალდებულება (რომელიც უფრო ადრე დგება). სახელმწიფო ვალდებულებების აღიარება ხდება შემოსავლად მაშინ, როდესაც კომპანია ხელმწიფოებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები

(i) მოგებიდან გადასახადები

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში. მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, რომელიც დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოეშობათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. კომპანიის მფლობელებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადის დავალიანება საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული ოპერაციების დაბეგრას, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და აისახება სხვა გადასახადებად სრული შემოსავლის ანგარიშგების სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

(ii) დამატებითი ღირებულების გადასახადი

შემოსავლების, ხარჯებისა და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით, გარდა იმ შემთხვევებისა:

- ▶ როდესაც აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი არ ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას, დამატებული ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე;
- ▶ როდესაც დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოებისთვის გადასახდელი ან მათგან დასაბრუნებელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა ოდენობა ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის საგადასახადო აქტივების ან ვალდებულების ნაწილში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები (გაგრძელება)

(iii) წმინდა საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები

2016 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს კანონმდებლობაში შევიდა ცვლილებები გადასახადის გადახდის წესებთან დაკავშირებით. ახალი წესების მიხედვით, საქართველოს შემოსავლების სამსახური გააკონტროლებს გადასახადის გადამხდელის ნეტო (წმინდა) დავალიანებას სახელმწიფოს მიმართ გადასახადის გადამხდელის კონსოლიდირებული ანგარიშების დანერგვით.

ამიტომ კომპანია ყველა საგადასახადო დავალიანებასა და მოთხოვნასთან დაკავშირებულ აქტივებსა და ვალდებულებებს წარმოადგენს ნეტო საფუძველზე.

ე) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, საიდანაც გამოკლებულია დაგროვილი ცვეთა და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ასეთი თვითღირებულება წარმოადგენს შესყიდვის ფასს, რომელიც მოიცავს შესყიდვის გადასახადს, რომელიც დაბრუნებას არ ექვემდებარება, და აქტივის ექსპლუატაციისთვის ვარგის მდგომარეობამდე მოყვანასთან დაკავშირებულ პირდაპირ ხარჯებს, ასევე ძირითადი საშუალებების ნაწილების შეცვლის ხარჯს და სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს გრძელვადიანი სამშენებლო პროექტებისთვის აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემთხვევაში.

როდესაც ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ნაწილის პერიოდული შეცვლა ხდება აუცილებელი, კომპანია ასეთ ნაწილებს ცვეთას არიცხავს ცალ-ცალკე, თითოეულის სასარგებლო გამოყენების ვადის შესაბამისად. ანალოგიურად, როდესაც ტარდება ფართომასშტაბიანი ინსპექცია, მისი ხარჯის აღიარება ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების ოდენობაში ხდება, როგორც ჩანაცვლების ღირებულებისა, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია. ყველა დანარჩენი შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯის აღიარება ხდება მათი დადგომისთანავე სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

(ii) დაუმთავრებელი მშენებლობა

დაუმთავრებელი მშენებლობა მოიცავს ისეთ დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ძირითადი საშუალებების მშენებლობას, მათ შორის სათანადოდ განაწილებულ, პირდაპირ მიკუთვნებად, ცვალებად და ფიქსირებულ ზედნადებ ხარჯებს, რომლებიც მშენებლობის პროცესში გაიწია. ასეთი აქტივების ცვეთა, მსგავსი ძირითადი საშუალების ანალოგიურად, იწყება აქტივების ექსპლუატაციაში მიღებიდან.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ე) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

(iii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალებების ერთეულის ნაწილის შეცვლის ხარჯის აღიარება ხდება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ მოსალოდნელია, რომ კომპანია ამ ნაწილიდან მიიღებს სამომავლო ეკონომიკურ სარგებელს და შესაძლებელი იქნება მისი თვითღირებულების საიმედოდ შეფასება. შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ტექნიკური მომსახურების ყოველდღიური ხარჯის აღიარება ხდება მისი დადგომისთანავე სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარაა მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტიდან წარმოშობილი ნებისმიერი მოგება ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება აქტივის გასხვისების შედეგად მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობის ოდენობით) აღირიცხება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იმ პერიოდისთვის, რომლის განმავლობაშიც მოხდა აქტივის აღიარების შეწყვეტა.

(v) ცვეთა

ცვეთის აღიარება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ხდება ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რადგანაც ეს ყველაზე ზუსტად ასახავს აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელ ათვისებას. ცალკეული აქტივის მნიშვნელოვანი კომპონენტები ფასდება და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო გამოყენების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განსხვავებულად ხორციელდება. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადა ასეთია:

მილსადენები	25 წლამდე
შენობა-ნაგებობები	25 წლამდე
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	8 წლამდე
კომპიუტერები	5 წლამდე
სატრანსპორტო საშუალებები და ავეჯი	5 წლამდე
სხვა	5 წლამდე

ძირითადი საშუალებების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო გამოყენების ვადა და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები გადაისინჯება ყოველწლიურად და, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ვ) არამატერიალური აქტივები

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.

არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების ვადა განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით ფასდება. შეზღუდული სასარგებლო ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება ეკონომიკური მომსახურების ვადის პერიოდში და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც რამე მიანიშნებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურებაზე. ამორტიზაციის პერიოდი და მეთოდი სასარგებლო გამოყენების შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის შემთხვევაში, მინიმუმ, ყოველი ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს გადაისინჯება.

არამატერიალური აქტივის ამორტიზაცია გამოითვლება დარიცხვის წრფივი მეთოდით აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო 7-წლიან ვადაზე. მოსალოდნელი სასარგებლო გამოყენების ვადის ან აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელი ათვისების ცვლილება შესაბამისად ცვლის ამორტიზაციის პერიოდს ან მეთოდს და აღირიცხება, როგორც სააღრიცხვო შეფასებებში მომხდარი ცვლილება. სასრული სასარგებლო გამოყენების ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის ამორტიზაციის ხარჯის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

არამატერიალური აქტივების აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ფასდება, როგორც გასხვისების შედეგად მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და მისი აღიარება ხდება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როდესაც აქტივის აღიარება წყდება.

(ზ) იჯარა

იმის განსაზღვრა, შეთანხმება წარმოადგენს (ან მოიცავს) თუ არა იჯარას, ხდება იჯარის დასაწყისში, შეთანხმების არსიდან გამომდინარე. შეთანხმება წარმოადგენს ან მოიცავს იჯარას, თუ მისი შესრულება დამოკიდებულია გარკვეული აქტივის ან აქტივების გამოყენებაზე და შეთანხმება ასახავს აქტივის ან აქტივების გამოყენების უფლებას მაშინაც კი, თუ ეს უფლება მკაფიოდ არ არის მითითებული შეთანხმებაში.

(ი) კომპანია, როგორც მოიჯარე

საოპერაციო იჯარის გადასახდელების აღიარება ხდება საოპერაციო ხარჯად სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იჯარის ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი კონტრაქტი, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორისთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

(i) ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარება და შეფასება

პირველადი აღიარებისას ფინანსური აქტივები შემდეგ კატეგორიებს მიეკუთვნება: შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია მათი პირველადი აღიარებისას დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე და კომპანიის ბიზნესმოდელზე, რომლითაც ის ამ ფინანსურ აქტივებს მართავს. სავაჭრო დებიტორული დავალიანების გამოკლებით, რომლებიც არ შეიცავს მნიშვნელოვან ფინანსურ კომპონენტს ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკული მიზანშეწონილობა გამოიყენა, კომპანია ფინანსურ აქტივს თავდაპირველად აღიარებს მისი სამართლიანი ღირებულებით და, თუ ფინანსური აქტივი არ არის აღიარებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, მას უმატებს გარიგების დანახარჯებს. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, რომელიც არ შეიცავს მნიშვნელოვან ფინანსურ კომპონენტს ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკული მიზანშეწონილობა გამოიყენა, ფასდება გარიგების ფასით ფასს 15-ის „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ შესაბამისად.

იმისათვის, რომ მოხდეს ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება და შეფასდეს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იგი უნდა წარმოქმნიდეს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს“ დაუფარავ ძირითად თანხაზე. ამ შეფასებას ეწოდება მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირება და სრულდება ინსტრუმენტის დონეზე.

კომპანიის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელი ეხება იმას, თუ როგორ მართავს ის თავის ფინანსურ აქტივებს ფულადი ნაკადების მისაღებად. ბიზნესმოდელი განსაზღვრავს, მიიღება თუ არა ფულადი ნაკადები სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების, ფინანსური აქტივების გაყიდვის ან ორივეს შედეგად.

ფინანსური აქტივების ისეთი ყიდვა-გაყიდვა, როდესაც საჭიროა აქტივების ჩაბარება ნორმატიული აქტებით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (გარიგების სტანდარტული პროცედურა) გათვალისწინებულ ვადაში აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანია იღებს აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულებას.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის, ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სავალო ინსტრუმენტები);
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სავალო ინსტრუმენტები);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე;
- ▶ მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სავალო ინსტრუმენტები)

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. კომპანია ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს თუ ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით, და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდეგ ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და ექვემდებარება გაუფასურებას. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

კომპანიის ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებში შედის ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან მსგავსი ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა (ანუ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშიდან ამოღება) ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა, ან
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) კომპანიამ გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივებთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა, ან რამდენად შეინარჩუნა, ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. თუ კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და ასევე არ გადასცა აქტივზე კონტროლი, კომპანია აგრძელებს გადაცემული აქტივის აღიარებას ამ აქტივში მისი მონაწილეობის შენარჩუნების გამო. ასეთ შემთხვევაში კომპანია მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება კომპანიის მიერ დატოვებული უფლება-მოვალეობების საფუძველზე.

უწყვეტი გამოყენება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, ფასდება უმცირესით აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ მაქსიმალური თანხას შორის, რომლის გადახდაც შესაძლოა კომპანიას დასჭირდეს.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფინანსური აქტივების გაუფასურებასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია შემდეგ შენიშვნებშია წარმოდგენილი:

- ▶ ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (მე-5 შენიშვნა);
- ▶ განმარტებითი შენიშვნები მნიშვნელოვანი დაშვებების შესახებ (მე-6 შენიშვნა);
- ▶ სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (მე-11 შენიშვნა)

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

კომპანია აღიარებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ყველა სავალდებულების ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აღრიცხავს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეყრდნობა სხვაობას ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და ყველა იმ ფულად ნაკადს შორის, რომელთა მიღებასაც კომპანია მოელის, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს მიახლოებული განაკვეთით. მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში შედის ფულადი ნაკადები დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნიდან ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებებიდან, რომლებიც ხელშეკრულების პირობების განუყოფელი ნაწილია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში.

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებებისთვის კომპანია იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, კომპანია, ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. კომპანიამ შეადგინა ანგარიშების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულში მიღებულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული თანხებისთვის (ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში) კომპანიამ გამოითვალა 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი. 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელსაც განაპირობებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე დეფოლტის შემთხვევების შესაძლო დადგომა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. თუმცა, როდესაც აქტივის წარმოშობიდან საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რეზერვი შეიქმნება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით.

კომპანია ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 90 დღით გვიანდება. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანიამ შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ კომპანია სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, კომპანიის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება. ჩამოწერილი თანხების შემდგომი ამოღება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ამცირებს ფინანსური აქტივების გაუფასურების ხარჯს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

პირველადი აღიარება და შეფასება

პირველადი აღიარებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები, მოგებასა და ზარალში ასახვით, სესხები და გადასახდელი ანგარიშები, კრედიტორული დავალიანება ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განკუთვნილია ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს.

ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისა და კრედიტორული დავალიანების შემთხვევაში, აკლდება მათთან უშუალოდ დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები.

კომპანიის ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებას და სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს.

შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებების შეფასება დამოკიდებულია მათ კლასიფიკაციაზე:

სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. პირველადი აღიარების შემდეგ, პროცენტისა და გადასახდელი ანგარიშების შემდგომი შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს, აგრეთვე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დარიცხული ამორტიზაციის პროცესში.

ამორტიზებული ღირებულება იანგარიშება შესყიდვის ნებისმიერი დისკონტის ან პრემიის, აგრეთვე იმ საზღაურების თუ დანახარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ამორტიზაცია აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების ნაწილში.

არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელისგან მიღებული სესხები

სესხების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდეგ აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით. სხვაობა მიღებულ თანხებსა და პირველადი აღიარებისას სამართლიან ღირებულებას შორის აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი, რაც წარმოადგენს არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელის დამატებით ინვესტიციას კომპანიაში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება. როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩაანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება. შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის სხვაობა აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს შემხვედრი მოთხოვნების ურთიერთგაქცივის, ერთდროულად აქტივების რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი.

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება ეყრდნობა ვარაუდს, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის ოპერაცია ხორციელდება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე, ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ძირითადი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კომპანია განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, კომპანიამ აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის, თვისებებისა და რისკების ან, ზემოაღნიშნული განმარტების შესაბამისად, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით.

კომპანია არ ფლობს ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, რომლებიც მიმოქცევაშია აქტიურ ბაზრებზე.

ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც აქტიურ ბაზარზე ბრუნვაში არაა, სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შეფასების შესაბამისი მეთოდების გამოყენებით. ასეთი მეთოდები შეიძლება ეფუძნებოდეს უახლოეს წარსულში გაშლილი ხელის პრინციპით შემდგარ საბაზრო გარიგებებს, არსებითად ანალოგიური სხვა ინსტრუმენტის მიმდინარე სამართლიანი ღირებულების გამოყენებას, დისკონტირებული ფულადი სახსრების მოძრაობის ანალიზს ან შეფასების სხვა მოდელებს.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ანალიზი და დამატებითი დეტალები მათი შეფასების მეთოდების შესახებ მოცემულია მე-17 შენიშვნაში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ი) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

სასაქონლო-მატერიალური მარაგის თვითღირებულება ეყრდნობა შესყიდვის ღირებულებას, ფიფო (FIFO) აღრიცხვის მეთოდის გამოყენებით, ან საშუალო შეწონილი ღირებულების მეთოდს და მოიცავს მარაგების შემცირების ხარჯებს, ასევე წარმოების ხარჯს, წარმოების თვითღირებულებას და სხვა ხარჯებს, რომელთა გაწევაც გახდა საჭირო მარაგების არსებულ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო სარეალიზაციო ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი.

(კ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის კომპანია აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ან როდესაც აქტივის წლიური შემოწმება საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, კომპანია აფასებს აქტივის აღდგენით ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოღინება, რომლებიც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებული ფულადი სახსრებისგან. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის აღდგენით ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრის შემდგომი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. თუ ასეთი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი გამოიყენება.

კომპანია გაუფასურებას გამოითვლის დეტალური ბიუჯეტისა და პროგნოზირებული გაანგარიშების საფუძველზე, რომლებიც ინდივიდუალურად მზადდება კომპანიის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულისთვის, რომლისთვისაც გამოყოფილია ესა თუ ის აქტივი. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები, ჩვეულებრივ, ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს. გრძელვადიანი ზრდის ტემპი გამოითვლება და გამოიყენება ხუთი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(კ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი პროპორციულად გადანაწილდება ამ ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებში არსებული აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე. გაუფასურების ზარალი სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში აისახება.

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის ფასდება არსებობს თუ არა იმის ნიშნები, რომ გაუფასურებით გამოწვეული უკვე აღიარებული ზარალი შეიძლება აღარ არსებობდეს ან შემცირებული იყოს. ასეთი ნიშნის არსებობის შემთხვევაში კომპანია აფასებს აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენით ღირებულებას. გაუფასურების შედეგად განცდილი უკვე აღიარებული ზარალის შებრუნება მხოლოდ მაშინაა შესაძლებელი, თუ გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის ბოლო აღიარების შემდეგ აქტივის აღდგენითი ღირებულების განმსაზღვრელ დაშვებებში გარკვეული ცვლილებებია მომხდარი. შემობრუნების შედეგად აქტივის საბალანსო ღირებულებამ არ უნდა გადააჭარბოს მის აღდგენით ღირებულებას და ასევე არ უნდა გადააჭარბოს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვეთის გამოკლებით, წინა წლებში აქტივის გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული. ასეთი აღდგენის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც აქტივი აღრიცხულია გადაფასებული ღირებულებით, რა შემთხვევაშიც აღდგენა აღირიცხება, როგორც გადაფასებული ღირებულების ზრდა.

(ლ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები შედგება ბანკში ნაღდი ფულის ნაშთისგან.

(მ) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე (იურიდიული ან კონსტრუქციული) ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები წარმოდგენილია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ნებისმიერი ანაზღაურების გამოკლებით.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია

კომპანიამ პირველად გამოიყენა ფასს (IFRS) 15 და ფასს (IFRS) 9. ახალი სააღრიცხვო სტანდარტების მიღება შემდეგი ხასიათისა და გავლენის მქონე ცვლილებებს განაპირობებს.

2018 წელს რამდენიმე სხვა შესწორება და ინტერპრეტაცია მოქმედებს, მაგრამ ისინი გავლენას არ ახდენს კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. კომპანიას ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“

ფასს 15 ჩაანაცვლებს ბასს 11-ს „სამშენებლო ხელშეკრულებები“, ბასს 18-ს „შემოსავალი“ და შესაბამის ინტერპრეტაციებს და, გარკვეული გამოწვევების გამო, ვრცელდება მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებულ ყოველგვარ შემოსავალზე. ფასს 15 ადგენს ხუთეტაპიან მოდელს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ბუღალტრული აღრიცხვისთვის. ამ მოდელის მიხედვით, საწარმომ შემოსავალი უნდა აღიაროს იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომლის მიღების უფლებასაც იგი მოელის ამ საქონლის ან მომსახურების გადაცემის სანაცვლოდ.

ფასს 15-ის თანახმად, მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებზე მოდელის თითოეული ეტაპის გამოყენებისას საწარმომ უნდა გამოიყენოს განსჯა და გაითვალისწინოს ყველა შესაფერისი ფაქტი და გარემოება. სტანდარტი აგრეთვე აზუსტებს მომხმარებელთან ხელშეკრულების გაფორმებასთან დაკავშირებული დამატებითი დანახარჯებისა და ხელშეკრულების პირობების შესრულებასთან დაკავშირებით გაწეული დანახარჯების აღრიცხვის წესს.

კომპანიამ ახალი სტანდარტი მიიღო მისი ძალაში შესვლის სავალდებულო თარიღით. კომპანიამ ჩაატარა ფასს 15-ის ეფექტის საფუძვლიანი ანალიზი, რომლის მიხედვითაც, ამ სტანდარტს გავლენა არ მოუხდენია კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობასა და შედეგებზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

ა) *საქონლის გაყიდვა და მომსახურების გაწევა*

ჯგუფი საქონლის გაყიდვიდან და მომსახურების გაწევიდან მიღებულ შემოსავალს აღიარებს გაყიდული საქონლის ან გაწეული მომსახურების ფაქტობრივი მოცულობის საფუძველზე. ფასს 15-ის გამოყენება საქონლის ან მომსახურების ხელშეკრულებებზე არ ახდენს გავლენას კომპანიის შემოსავალზე სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებითი შენიშვნებში (გაგრძელება)

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია (გაგრძელება)

ფასს 15-ის გამოყენებისას კომპანია შემდეგს ითვალისწინებს:

i) ცვალებადი ანაზღაურება

ფასს 15-ის მიხედვით, ცვალებადი ანაზღაურების პროგნოზირება იზღუდება შემოსავლის გადაჭარბებით აღიარების თავიდან ასაცილებლად. ცვალებადი ანაზღაურება მომხმარებელთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებში დაფიქსირებული არ არის ფასდაკლებების, ფასდათმობების, მასტიმულირებელი ფასების, საქმიანობის შედეგებზე დაფუძნებული ბონუსების და სხვა მსგავსი მუხლების არარსებობის გამო. ამიტომ ეს ცვლილება გავლენას არ ახდენს კომპანიის მიერ აღიარებულ შემოსავალზე.

ii) პრინციპალის და აგენტის საკითხები

ფასს 15-ით სავალდებულოა იმის შეფასება, კომპანია აკონტროლებს თუ არა გარკვეულ საქონელს ან მომსახურებას, სანამ ის გადაეცემა მომხმარებელს/მომხმარებლის მყიდველს. კომპანიამ დაადგინა, რომ ყველა ხელშეკრულებაში, რომელთა ფარგლებშიც ხდება შემოსავლის აღიარება, იგი გამოდის, როგორც პრინციპალი (ვინაიდან იგი აკონტროლებს დაპირებულ მომსახურებას, ვიდრე ის მომხმარებელს ან მომხმარებლის მყიდველს გადაეცემა).

iii) მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები

მომხმარებლებისგან მიღებული საავანსო გადახდები სახელშეკრულებო ვალდებულებებს წარმოადგენს. სახელშეკრულებო ვალდებულებები გულისხმობს მყიდველისთვის იმ საქონლის ან მომსახურების გადაცემის ვალდებულებას, რომლისთვისაც კომპანიას მყიდველისგან მიღებული აქვს საზღაური. თუ მყიდველი საზღაურს გადაიხდის კომპანიის მიერ მყიდველისთვის პროდუქტის ან მომსახურების გადაცემამდე, სახელშეკრულებო ვალდებულების აღიარება ხდება გადახდის მომენტში ან მაშინ, როდესაც წარმოიშობა გადახდის ვალდებულება (რომელიც უფრო ადრე დადგება). სახელშეკრულებო ვალდებულებების აღიარება შემოსავლად ხდება მაშინ, როდესაც კომპანია შეასრულებს თავის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს.

ფასს 15-ის მიხედვით, კომპანიამ უნდა განსაზღვროს თავის ხელშეკრულებებში დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის არსებობა.

როგორც წესი, კომპანია თავისი მომხმარებლებისგან მხოლოდ მოკლევადიან ავანსებს იღებს. ისინი წარმოადგენს სახელშეკრულებო ვალდებულებების ნაწილს. კომპანიამ განსაზღვრა, რომ კომპანიის მიერ მომხმარებლისთვის მომსახურების მიწოდებიდან მომხმარებლის მიერ ამ მომსახურების ღირებულების გადახდამდე დროის მონაკვეთი შედარებით ხანმოკლეა. შესაბამისად, კომპანიამ დაასკვნა, რომ მოცემული ხელშეკრულებები არ შეიცავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებითი შენიშვნებში (გაგრძელება)

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია (გაგრძელება)

(ბ) წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების მოთხოვნები

კომპანიამ გააანალიზა ფინანსური ანგარიშგების წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების მოთხოვნები და დაასკვნა, რომ მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებით დამატებითი ინფორმაციის გამჟღავნების აუცილებლობა არ დგას.

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“

ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 39-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ 2018 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის და აერთიანებს ფინანსური ინსტრუმენტების ბუღალტრული აღრიცხვის სამივე ასპექტს: კლასიფიკაცია და შეფასება, გაუფასურება და ჰეჯირების აღრიცხვა.

კომპანია ფასს 9-ს რეტროსპექტულად იყენებს, ხოლო მისი პირველადი გამოყენების თარიღი 2018 წლის 1 იანვარია. კომპანიის ხელმძღვანელობა გადაწყვიტა, არ გადაენგარიშებინა 2017 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდის შესადარისი ინფორმაცია. შესაბამისად:

- ▶ შესადარისი ინფორმაცია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ წარმოდგენილია ბასს 39-ის კლასიფიკაციისა და შეფასებების მოთხოვნების შესაბამისად (მე-11 შენიშვნა, მე-12 შენიშვნა, მე-15 შენიშვნა);
- ▶ კორექტირებები გაუნაწილებელი მოგების საწყის ნაშთში 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აღიარებულია საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის. კორექტირების თანხა 255 ლარს შეადგენს და მხოლოდ სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას ეხება.

(ა) კლასიფიკაცია და შეფასება

ფასს 9-ის მიხედვით, სავალო ინსტრუმენტები შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. კლასიფიკაცია ორ კრიტერიუმს ეყრდნობა: კომპანიის ბიზნესმოდელს, რომელის მიხედვითაც ის აქტივებს მართავს; და იმას, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს თუ არა „მხოლოდ ძირითადი თანხის და ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე დარიცხული პროცენტის გადახდას“.

კომპანიის ბიზნესმოდელის შეფასება მოხდა სტანდარტის თავდაპირველად გამოყენების თარიღის, 2018 წლის 1 იანვრის, მდგომარეობით და აქტივების პირველადი აღიარებისას არსებული ფაქტებისა და გარემოებების საფუძველზე.

ფასს 9-ის კლასიფიკაციისა და შეფასების მოთხოვნებს მნიშვნელოვანი გავლენა არ მოუხდენია კომპანიაზე. ახალი მოთხოვნების შესაბამისად, კომპანია კვლავ ამორტიზებული ღირებულებით ახდენს თავისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას.

კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასა და შეფასებაში ცვლილებები არ შესულა.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია (გაგრძელება)

(ბ) გაუფასურება

ფასს 9-ის მიღებამ შეცვალა კომპანიის მიერ ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის აღრიცხვა, რადგან ბასს 39-ის უიმედო ზარალის მიდგომა ჩაანაცვლა საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით. ფასს 9-ის მიხედვით, კომპანიას ევალება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღიარება ყველა სავალო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აღრიცხავს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის.

ფასს 9-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნების დაკმაყოფილებამ განაპირობა 2018 წელს ჯგუფის სავალო ფინანსური აქტივების რეზერვის 255 ლარით გაზრდა.

სხვა სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

ქვემოთ ჩამოთვლილ სტანდარტებს/ინტერპრეტაციებს, რომლებიც 2018 წლის 1 იანვრისთვის შევიდა ძალაში, გავლენა არ მოუხდენია ფინანსურ მდგომარეობაზე ან საქმიანობის შედეგებზე:

- ▶ ფასიკ (IFRIC) ინტერპრეტაცია 22 „ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში და ანაზღაურება ავანსად“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 40-ში „საინვესტიციო ქონების გადატანა“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 2-ში „აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების კლასიფიკაცია და შეფასება“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 4-ში „ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება ფასს (IFRS) 4-თან „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ ერთად“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 28-ში „ინვესტიციები მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“ - განმარტება, რომ ინვესტიციის ობიექტების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება მოგებაში ან ზარალში ასახვით თითოეული ინვესტიციის შემთხვევაში ინდივიდუალურად უნდა მოხდეს;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 1-ში „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება“ – მოკლევადიანი გამონაკლისების გაუქმება მათთვის, ვინც ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტებს პირველად იყენებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. კომპანია ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

ფასს (IFRS) 16 გამოიცა 2016 წლის იანვარში და ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ფასს (IFRS) 16-ში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე, ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით ფინანსური იჯარის აღრიცხვის ანალოგიურად. სტანდარტი ითვალისწინებს აღიარების ორ გამონაკლისს მოიჯარეებისთვის - „დაბალი ღირებულები მქონე“ აქტივების (მაგ. პერსონალური კომპიუტერები) იჯარა და მოკლევადიანი იჯარა (ე. ი. იჯარა 12-თვიანი ან ნაკლები ვადით). საიჯარო ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს ვალდებულებას საიჯარო გადასახადის გადახდის თაობაზე (ე. ი. საიჯარო ვალდებულება) და აქტივს, რომელიც წარმოადგენს უფლებას შესაბამისი აქტივის გამოყენებაზე იჯარის ვადის განმავლობაში (ე. ი. აქტივის გამოყენების უფლება). მოიჯარეები ვალდებულები არიან ცალკე აღიარონ საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების საამორტიზაციო ხარჯი.

მოიჯარე ასევე ვალდებულია გარკვეული მოვლენების დადგომის შემთხვევაში (მაგ. იჯარის ვადის შეცვლა, სამომავლო საიჯარო გადასახადებში ცვლილება მათი განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო) ხელახლა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. მოიჯარე, ზოგადად, საიჯარო ვალდებულების ხელახლა შეფასების თანხას აღიარებს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირებას.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის თანახმად არსებული პრაქტიკისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, რომელსაც ბასს 17 იყენებს, და გამიჯნავს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს.

ფასს 16, რომელიც ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის, მოიჯარეებს და მეიჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს 17-ის თანახმად ხდებოდა. ნებადართულია ნაადრევი გამოყენება, თუმცა საწარმოს მიერ ფასს 15-ის გამოყენებაზე ადრე არა. მოიჯარემ შეიძლება გადაწყვიტოს სტანდარტის გამოყენება სრული რეტროსპექტული ან მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომით. სტანდარტის გარდამავალი დებულებები გარკვეულ შეღავათებს ითვალისწინებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებითი შენიშვნებში (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

კომპანია აპირებს, რომ ფასს 16 მიიღოს მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომის გამოყენებით. კომპანია სტანდარტს გამოიყენებს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც ადრე, ბასს 17-ის მიხედვით იჯარებად განისაზღვრებოდა. ამიტომ კომპანია არ გამოიყენებს სტანდარტს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც ადრე არ განისაზღვრებოდა იჯარის შემცველად ბასს 17-ის მიხედვით. კომპანია გადაწყვეტს სტანდარტით გათვალისწინებული გამონაკლისების გამოყენებას იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც იჯარის ვადა 12 თვეში მთავრდება თავდაპირველი გამოყენების თარიღის მდგომარეობით, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა.

საანგარიშგებო თარიღისთვის კომპანია აანალიზებს ფასს 16-ის მოსალოდნელი გავლენას თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდისთვის, მათ შორის გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივის ზრდას, საიჯარო ვალდებულებების ზრდას და გაუნაწილებელი მოგების შემცირებას.

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებითი შენიშვნებში (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულია სხვა ცვლილებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა, და რომლებიც კომპანიაზე არ ვრცელდება:

- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“;
- ▶ ფასიკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში „საავანსო გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 10-სა და ბასს (IAS) 28-ში „აქტივების გაყიდვა ან კაპიტალში შეტანა ინვესტორსა და მის მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოს შორის“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 19-ში „გემის შეცვლა, შეკვეცა ან საბოლოო ანგარიშსწორება“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 28-ში „გრძელვადიანი მონაწილეობა მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“;
- ▶ ყოველწლიური გაუმჯობესებების ციკლი 2015-2017 წ.წ. (გამოცემული 2017 წლის დეკემბერში):
 - ▶ ფასს 3 „საწარმოთა გაერთიანება“;
 - ▶ ფასს (IFRS) 11 „ერთობლივი გარიგებები“;
 - ▶ ბასს (IAS) 12 „მოგებიდან გადასახადები“;
 - ▶ ბასს (IAS) 23 „სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯები“.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობის მხრიდან მოითხოვს გარკვეულ გადაწყვეტილებებსა და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ანგარიშგებაში წარმოდგენილი შემოსავლის, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და ასევე პირობითი ვალდებულებების გაცხადებაზე საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

მოსაზრებები

ქვემოთ წარმოდგენილია კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში ხელმძღვანელობის მიერ გამოთქმული მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მეტად მოქმედებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

(i) დროითი სხვაობები

ბუნებრივი აირის რეალიზაციის აღიარება ხდება მომხმარებლების მიერ გამრიცხველიანებული ბუნებრივი აირის გამოყენების მიხედვით. მრიცხველის ჩვენებების წაკითხვის თარიღსა და სააღრიცხვო პერიოდის ბოლო თარიღს შორის დროითი სხვაობის გამო, ანგარიშგების ნებისმიერი თარიღისათვის კომპანიას რეალურად გაყიდული აქვს გარკვეული რაოდენობის ბუნებრივი აირი, რომელზეც არ არის წარდგენილი ქვითრები მომხმარებლებისთვის. შემოსავლების გამოანგარიშება, რომლებზეც ჯერ არ არის წარდგენილი ანგარიშები, დაფუძნებულია ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრულ თარიღამდე მიწოდებულ მოცულობასთან, სხვადასხვა რაოდენობის მომხმარებელთა შორის მის განაწილებასა და მიწოდებასთან დაკავშირებული ტექნიკური დანაკარგების შეფასებასთან ანგარიშგების თარიღისათვის. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ განსხვავება ფაქტობრივ შემოსავლებს და სავარაუდო შემოსავლებს შორის, რომლებზეც ქვითრები ჯერ არ არის წარდგენილი, უმნიშვნელოა.

ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ბუნებრივი აირის ახალი მომხმარებლის ქსელთან მიერთების შედეგად წარმოქმნილი შემოსავალი არის ცალკე მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი და მას აღიარებს გაზგამანაწილებელ ქსელთან მომხმარებლის მიერთებისას.

შეფასებები და დაშვებები

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასებები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშო თარიღისათვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში, აღწერილია ქვემოთ. კომპანიამ თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძვლად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით გაკეთებული დაშვებები შეიძლება შეიცვალოს ბაზარზე ან გარემოებებში მომხდარი ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც კომპანიის კონტროლს არ ექვემდებარება. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში მათი დადგომისთანავე აისახება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(i) ძირითადი საშუალებების გაუფასურება

გაუფასურება ხდება მაშინ, როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, რომელიც წარმოადგენს აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულება გამოიანგარიშება ანალოგიური აქტივების გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით შესრულებული გაყიდვის გარიგებებიდან მიღებული მონაცემების საფუძველზე ან საბაზრო ფასების მიხედვით, რასაც აკლდება აქტივის გასხვისებასთან დაკავშირებული დამატებითი ხარჯები. გამოყენების ღირებულების გაანგარიშება ხდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით. ფულადი ნაკადები მიიღება მომდევნო ხუთი წლის ბიუჯეტიდან და არ მოიცავს რესტრუქტურირაციას, რომელთა ვალდებულებაც კომპანიას ჯერ არ აუღია ან მნიშვნელოვან სამომავლო ინვესტიციებს, რომლებიც გააუმჯობესებს შემოწმებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აქტივების ეფექტურობას. აღდგენითი ღირებულება მგრძნობიარეა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელისთვის გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის, ასევე მოსალოდნელი შემომავალი ფულადი ნაკადებისა და ექსტრაპოლაციის მიზნებისთვის გამოყენებული ზრდის ტემპის მიმართ. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრისთვის გაკეთებული ძირითადი დაშვებები, მგრძნობელობის ანალიზის ჩათვლით, უფრო დაწვრილებით მე-10 შენიშვნაშია განმარტებული.

(ii) სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კომპანია აღიარებს რეზერვს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებაზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის და ამისათვის იყენებს სტანდარტის გამარტივებულ მიდგომას.

ხელმძღვანელობამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი იანგარიშა ამ ფინანსური ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე. კომპანიამ გამოიყენა დარეზერვების მოდელი, რომელიც მომზადებულია კომპანიის საკრედიტო ზარალის ისტორიული გამოცდილების გათვალისწინებით და დაკორექტირებულია მსესხებლებისა და ეკონომიკური გარემოს საპროგნოზო ფაქტორებით.

კომპანიის შეფასებით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებულ თანხებზე (ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითი იყო.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უიმედო თანხებისთვის შეფასებული 951 ლარის რეზერვი (2017 წ.: 435 ლარი) ყველაზე ზუსტად ასახავს სავალო ფინანსური აქტივების გაუფასურებით გამოწვეულ შესაძლო ზარალს (მე-8 შენიშვნა და მე-11 შენიშვნა).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(iii) პოტენციური საგადასახადო დავალიანების შეფასება

კომპლექსური საგადასახადო რეგულაციების ინტერპრეტაციასთან დაკავშირებით გარკვეული განუსაზღვრელობები არსებობს. კომპანიამ გონივრული შეფასებების საფუძველზე შექმნა გარკვეულ ანარიცხები საგადასახადო ორგანოების მხრიდან შემოწმებების შესაძლო შედეგებისთვის. ანარიცხების დონეს განსაზღვრავს რამდენიმე ფაქტორი, კერძოდ წინა საგადასახადო შემოწმებებიდან მიღებული გამოცდილება და დასაბეგრი კომპანიისა და შესაბამისი საგადასახადო ორგანოების მხრიდან საგადასახადო კოდექსის სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაცია. სხვადასხვანაირი ინტერპრეტაცია შეიძლება ბევრ სხვადასხვა საკითხს შეეხოს ქვეყანაში მოცემული დროისთვის არსებული ვითარებიდან გამომდინარე. მე-18 შენიშვნაში განხილულია სხვა საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები.

7. შემოსავალი

კომპანია შემოსავალს იღებს ბუნებრივი აირის განაწილების მომსახურების გაწევიდან. მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება კომპანიის ლიცენზიის შესაბამისად ბუნებრივი აირის განაწილების ქსელის მეშვეობით განაწილებული ბუნებრივი აირის მოცულობის საფუძველზე მაშინ, როდესაც შესაბამისი ვალდებულება შესრულდება.

კომპანია ასევე ყიდის ბუნებრივ აირს სოციალურ მომხმარებლებზე. მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება პროდუქტის მომხმარებლებისთვის გადაცემის შემდეგ, რაც დასტურდება მომხმარებლის მრიცხველის მონაცემებით.

სემეკის მიერ დადგენილი წესების შესაბამისად, კომპანიას დაწესებული აქვს გარკვეული საფასური ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებისთვის. ქსელთან მიერთების საფასური გამოითვლება ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებაზე ჯგუფის მიერ გაწეულ საინვესტიციო ხარჯებზე დაყრდნობით და რეგულირდება სემეკის მიერ. ხელმძღვანელობა ამ მომსახურებას განიხილავს მომხმარებლისთვის ცალკე ღირებულების შექმნად და მომსახურებიდან მიღებულ შემოსავალს აღიარებს ახალი მომხმარებლის ქსელთან მიერთების შემდგომ, ე.ი. როდესაც შესრულდება შესაბამისი ვალდებულება.

	2018	2017
ბუნებრივი აირის განაწილებიდან მიღებული შემოსავალი	35,559	29,581
ქსელთან მიერთების, საინსტალაციო და სარემონტო სამუშაოები	6,915	5,200
ბუნებრივი აირის რეალიზაცია	5,708	5,571
შემოსავალი გრანტის სახით მიღებული აქტივებიდან	163	163
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,540	835
სულ შემოსავალი	49,885	41,350

სს „საქორგანიზაცი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

7. შემოსავალი (გაგრძელება)

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

კომპანიამ აღიარა შემოსავალთან დაკავშირებული შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	13,489	7,388
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	225	314

სავაჭრო დებიტორული დავალიანების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საზღაურის მიღების უფლება უპირობო ხდება. 2018 წლის განმავლობაში გაყიდვების 6,169 ლარით გაზრდამ ბუნებრივი აირის განაწილების ერთ-ერთი უმსხვილესი მომხმარებლის მიერ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სავაჭრო დებიტორული დავალიანების 6,169 ლარით გაზრდა გამოიწვია.

სახელშეკრულებო ვალდებულებები არის მომხმარებლებისგან მიღებული ანაზღაურება და წარმოადგენს კომპანიის ვალდებულებას, გადასცეს ბუნებრივი აირი ამ მომხმარებლებს. როგორც მოსალოდნელია, საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ ვალდებულებებთან დაკავშირებით მიღებული 225 ლარის ოდენობის ავანსები, რომლებიც არ არის შესრულებული, 2019 წლის განმავლობაში იქნება აღიარებული შემოსავლის სახით. 314 ლარი, რომელიც აისახა სახელშეკრულებო ვალდებულებებში საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში, აღიარებული იქნა შემოსავლად 2018 წლის განმავლობაში.

8. შექმნილი და შემობრუნებული ანარიცხები, წმინდა

ქვემოთ მოცემულია 2018 და 2017 წლებში შექმნილი და შემობრუნებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და ანარიცხების მოძრაობის ანალიზი:

	სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების რეზერვი
1 იანვარი, 2017 წ.	502
შექმნილი და შემობრუნებული ანარიცხები, წმინდა	(67)
31 იანვარი, 2017 წ.	435
ახალი საადრიცხო სტანდარტის გამოყენების ეფექტი	255
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	690
შექმნილი და შემობრუნებული ანარიცხები, წმინდა	261
31 დეკემბერი, 2018 წ.	951

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება მაშინ, როდესაც არსებობს ობიექტური მტკიცებულება იმისა, რომ მომხმარებელი ვერ აკმაყოფილებს გადახდის ვალდებულებებს, რასაც უმეტეს შემთხვევაში საფუძვლად უდევს აღნიშნული მომხმარებლის გადაგადაცდილებული დებიტორული დავალიანების არსებობა (მე-11 შენიშვნა).

სს „საქორგანიზაცი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

9. სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2018	2017
ქსელის ტექნიკური მომსახურება (ა)	9,768	6,526
ობიექტების იჯარა (მე-18 შენიშვნა)	8,010	809
ქსელზე მიერთების, საინსტალაციო და სარემონტო მომსახურება	6,482	3,222
დანაკარგის შესყიდვა (ბ)	5,328	954
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	1,753	1,286
მართვის მომსახურება (ა)	1,392	1,252
პროფესიული მომსახურება	292	230
სამგზავრო და წარმომადგენლობითი ხარჯები	219	157
ბუნებრივი აირის რეგულირების საფასური	101	57
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	9	363
სხვა	743	441
სულ სხვა საოპერაციო ხარჯები	34,097	15,297

- (ა) საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, უზრუნველყოფს კომპანიის გამანაწილებელი ქსელის ტექნიკური მომსახურებას და მართვის მომსახურებას.
- აღნიშნული მომსახურებების ფიქსირებული თვიური ღირებულება 814 ლარს (2017 წ.: 544 ლარი) და 116 ლარს (2017 წ.: 104 ლარი) შეადგენს, შესაბამისი თანმიმდევრობით.
- (ბ) საკუთარ მილსადენებში დაკარგულ ბუნებრივ აირს კომპანია აკომპენსირებს ბუნებრივი აირის განაწილების პროცესში.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

10. ძირითადი საშუალებები

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	მიწა	მილსადენები	შენობა- ნაგებობები	მანქანა- დანადგარები და აღჭურ- ვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები და ავიაციის	კომპიუტერები	სხვა	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	სულ
თვითღირებულება									
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის									
მდგომარეობით	961	86,922	3,197	3,736	23	288	18	5,911	101,056
შემოსვლები	–	23	–	6	3	42	–	15,580	15,654
გასვლები	–	(134)	–	(6)	(3)	(8)	–	–	(151)
შიდა გადაცემა	–	18,596	4	–	–	–	–	(18,600)	–
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის									
მდგომარეობით	961	105,407	3,201	3,736	23	322	18	2,891	116,559
შემოსვლები	–	58	–	–	–	21	–	11,880	11,959
გასვლები	–	(919)	–	–	–	(4)	–	(649)	(1,572)
შიდა გადაცემა	–	11,366	–	–	–	–	–	(11,366)	–
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის									
მდგომარეობით	961	115,912	3,201	3,736	23	339	18	2,756	126,946
ცვეთა									
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის									
მდგომარეობით	–	3,576	136	649	1	61	6	–	4,429
ცვეთა წლის განმავლობაში	–	3,895	142	679	3	81	7	–	4,807
გასვლები	–	(16)	–	–	–	–	–	–	(16)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის									
მდგომარეობით	–	7,455	278	1,328	4	142	13	–	9,220
ცვეთა წლის განმავლობაში	–	4,609	136	525	3	66	3	–	5,342
გასვლები	–	(61)	–	(5)	(2)	(5)	–	–	(73)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის									
მდგომარეობით	–	12,003	414	1,848	5	203	16	–	14,489
წმინდა საბალანსო ღირებულება									
2017 წლის 31 დეკემბრის									
მდგომარეობით	961	97,952	2,923	2,408	19	180	5	2,891	107,339
2018 წლის 31 დეკემბრის									
მდგომარეობით	961	103,909	2,787	1,888	18	136	2	2,756	112,457

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კონკრეტული მილსადენები, შენობა-ნაგებობები და სხვა ძირითადი საშუალებები გამოყენებულია ადგილობრივი ბანკებიდან მიღებული სესხების უზრუნველყოფის საგნის სახით (მე-14 შენიშვნა).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

10. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების შემოწმება გაუფასურებაზე 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ჯგუფის ხელმძღვანელობა თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის აანალიზებს ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაუფასურების ნიშნებს.

გაუფასურების მაჩვენებლების გაანალიზების შედეგად ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ გაუფასურების მაჩვენებლები არსებობდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის და ჩაატარა გაუფასურების ტესტირება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ამ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრა გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების საფუძველზე, ფულადი ნაკადების პროგნოზის გამოყენებით, რომელიც ეფუძნება ხელმძღვანელობის მიერ 5-წლიანი პერიოდისათვის შემუშავებულ ფინანსურ პროგნოზებს. ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის გამოყენებულია დაბეგვრის შემდგომი 14.59%-იანი დისკონტირების განაკვეთი.

ამ ანალიზის შედეგად, მთლიანი ძირითადი საშუალებების (მიწისა და არამატერიალური აქტივების ჩათვლით და დაუმთავრებელი მშენებლობის გამოკლებით) გამოყენების ღირებულება შეფასდა ძირითადი საშუალებების წმინდა საბალანსო ღირებულებაზე 4,222 ლარით მეტით. შესაბამისად, გაუფასურების ხარჯი არ აღიარებულა. გამოყენების ღირებულების შეფასება ეყრდნობა მთელ რიგ არსებით დაშვებასა და შედეგს, და ამიტომ ფაქტობრივი შედეგისგან მნიშვნელოვნად შეიძლება განსხვავდებოდეს. გამოყენების ღირებულების გამოთვლაზე ყველაზე მეტად მოქმედებს შემდეგი დაშვებები:

დისკონტირების განაკვეთი

დისკონტირების განაკვეთი წარმოადგენს კომპანიისთვის დამახასიათებელი, ფულის დროით ღირებულებასთან დაკავშირებული, რისკებისა და შესაბამისი აქტივების ინდივიდუალური რისკების მიმდინარე საბაზრო შეფასებას, რომლებიც არ ასახულა ფულადი ნაკადების პროგნოზებში. დისკონტირების განაკვეთის გაანგარიშება დაფუძნებულია კომპანიისათვის სპეციფიკურ გარემოებებზე და მიიღება კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულებიდან (WACC). WACC ითვალისწინებს როგორც მოზიდულ, ისე საკუთარ კაპიტალს. საკუთარი კაპიტალის ღირებულება ეყრდნობა კომპანიის ინვესტორების მიერ დაბანდებულ ინვესტიციაზე მოსალოდნელ უკუგებას. მოზიდული სახსრების ღირებულება ეყრდნობა მსგავსი რისკების და ვადების მქონე პროცენტთან ნასესხებ სახსრებს, რადგანაც კომპანიას არ აქვს მესამე მხარეებისგან აღებული სტანდარტული სესხები. კომპანიისთვის დამახასიათებელი რისკები გაერთიანებულია ინდივიდუალური ბეტა ფაქტორების გამოყენებით. ბეტა ფაქტორების ფასდება ყოველწლიურად, საჯაროდ ხელმისაწვდომი საბაზრო მონაცემების საფუძველზე.

გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის 1%-ით გაზრდა გამოიწვევდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გამოყენების ღირებულების შემცირებას 728 ლარით.

გრძელვადიანი ზრდის ტემპი

გრძელვადიანი ზრდის ტემპად გამოიყენება საქართველოს რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი, რათა მოხდეს ფულადი ნაკადების პროგნოზის ექსტრაპოლაცია ხუთწლიანი პერიოდის შემდეგ და შეადგენს 4.09%-ს. გრძელვადიანი ზრდის ტემპის 1%-ით შემცირება გამოიწვევდა გამოყენების ღირებულების შემცირებას 6,149 ლარით.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

11. სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება

	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება	14,440	7,823
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (მე-8 შენიშვნა)	(951)	(435)
	13,489	7,388

სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას პროცენტი არ ერიცხება, გამოხატულია ლარში და ჩვეულებრივი სამეურნეო საქმიანობის პირობებში, როგორც წესი, 30-დღიან ვადაში იფარება. მომხმარებლებს მიეცემა 30-დღიანი საშეღავათო პერიოდი და მათ მიერ დასაფარი დავალიანება ვადაგადაცილებულად ჩაითვლება, თუ მათი დაფარვა არ მოხდება, სულ მცირე, 61 დღის განმავლობაში.

კომპანიის სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	სულ	<30 დღე	30-60 დღე	60-90 დღე	90-180 დღე
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დონე	6.59%	2.74%	0.97%	46.43%	100%
დეფოლტის დროს მოსალოდნელი მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
სულ	14,440	9,013	4,754	28	645
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	951	247	46	13	645

კომპანიის სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	სულ	<30 დღე	30-60 დღე	60-90 დღე	90-180 დღე
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დონე	5.56%	0.00%	8.02%	11.11%	72.10%
დეფოლტის დროს მოსალოდნელი მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
სულ	7,823	7,030	162	54	577
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	435	–	13	6	416

30-60 დღით ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაშთი ძირითადად შედგება შპს „სოკარ ჯორჯია გაზის“ დავალიანებისგან. ეს უკანასკნელი არის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო, რომლის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის „სოკარი“. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ დებიტორული დავალიანების ამოღებასთან დაკავშირებით რისკები არ აქვს, რადგან შპს „სოკარ ჯორჯია გაზს“ „სოკარი“ აკონტროლებს, რომელსაც, თავის მხრივ, აკონტროლებს აზერბაიჯანის რესპუბლიკა და, ამრიგად, აქვს სუვერენული საკრედიტო რისკი.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

12. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ბანკში ნაღდი ფულის ნაშთისგან 169 ლარის ოდენობით (2017 წლის 31 დეკემბერი: 591 ლარი), რომელიც განთავსებულია უპროცენტო მიმდინარე ანგარიშებზე ქართულ ბანკებში.

კომპანიას განთავსებული აქვს 10 ლარი (2017 წლის 31 დეკემბერი: 410 ლარი) აკრედიტივის ანგარიშის მომსახურებისთვის.

13. საკუთარი კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საწესდებო კაპიტალი შეადგენდა 10,310 ლარს და შედგებოდა 1 აშშ დოლარის ნომინალური ღირებულების მქონე 5,620,842 აქციისგან.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი

17,766 ლარის ოდენობის დამატებით შეტანილი კაპიტალი გულისხმობს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენის“ სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების გარდაქმნისას წარმოშობილ ზედმეტობას გამოშვებული საწესდებო კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებასთან მიმართებით, ხოლო 14,025 ლარი წარმოადგენს 2018 წლის განმავლობაში არასაკონტროლო წილის მფლობელისგან, სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენისგან“, მიღებული სესხის ტრანშების პირველადი აღიარებისას მათ ნომინალურ ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას შორის სხვაობას.

ინფორმაცია კომპანიის აქციონერებისა და ნებადართული, გამოშვებული და სრულად განაღდებული აქციების რაოდენობის შესახებ 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია ქვემოთ:

	31 დეკემბერი, 2018 წ.		31 დეკემბერი, 2017 წ.	
	აქციების რაოდენობა	აქციების პროცენტული მაჩვენებელი	აქციების რაოდენობა	აქციების პროცენტული მაჩვენებელი
„Alphard Gas Holding B.V.“	4,531,494	80.62%	4,531,494	80.62%
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	769,472	13.69%	769,472	13.69%
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	279,884	4.98%	279,884	4.98%
ფიზიკური პირები	39,992	0.71%	39,992	0.71%
სულ	5,620,842	100.00%	5,620,842	100.00%

სს „საქორგანიზაცი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

14. სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.
გრძელვადიანი		
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენისგან“ მიღებული სესხი	61,580	–
	61,580	–
მიმდინარე		
ადგილობრივი ბანკებისგან ნასესხები ფულადი სახსრები	8,554	10,545
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენისგან“ მიღებული სესხი	–	5,287
	8,554	15,832

მიმდინარე სესხების პირობები:

	ვალუტა	ვადა	31 დეკემბერი, 2018 წ.	ვადა	31 დეკემბერი, 2017 წ.
ქართული კომერციული ბანკი	აშშ დოლარი	1 თებერვალი, 2019 წ. 7 ივნისი, 2019	5,528	31 იანვარი, 2018 წ. 6 ივნისი, 2018 წ.	7,517
ქართული კომერციული ბანკი	ლარი	წ.	3,026		3,028
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“ (მე-19 შენიშვნა)	ლარი	1 თებერვალი, 2021 წ.	61,580	განუსაზღვ- რელი ვადა	5,287
			70,134		15,832

ქართული კომერციულის ბანკებიდან აღებული სესხის მიზანს წარმოადგენს კომპანიის მიმდინარე საოპერაციო და კაპიტალური საქმიანობის დაფინანსება. ამ სესხებზე საპროცენტო ხარჯმა 942 ლარი შეადგინა (2017 წ.: 1,239 ლარი).

2018 წლის 1 თებერვალს კომპანიასა და არასაკონტროლო წილის მფლობელს, სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენს“, შორის გაფორმდა სასესხო ხელშეკრულება 70,000 ლარის მთლიან თანხაზე რამდენიმე ტრანშით. სესხის საპროცენტო განაკვეთი იყო 3%, ხოლო მთლიანი ძირითადი თანხა, დარიცხულ პროცენტთან ერთად, უნდა დაიფაროს 2021 წლის 1 თებერვალს.

ხელმძღვანელობის განსჯით, სესხის პირობები საბაზროზე უკეთესია, ამიტომ სესხის თითოეული ტრანში განცალკევებით აღირიცხება და მათი სამართლიანი ღირებულებით აღიარება ხდება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. 14,025 ლარის სხვაობა სესხის სამართლიან და ნომინალურ ღირებულებებს შორის აღიარებულია დამატებით შეტანილ კაპიტალში. სესხზე დარიცხულმა წლიურმა ეფექტურმა საპროცენტო განაკვეთმა 2018 წელს 9.98% შეადგინა. ამ სესხზე დარიცხული საპროცენტო ხარჯი 5,587 ლარს გაუტოლდა.

2018 წელს მთლიანი საპროცენტო ხარჯი 6,529 ლარს გაუტოლდა (2017 წ.: 1,239 ლარი).

ადგილობრივ ბანკებთან გაფორმებული ზოგიერთი სასესხო ხელშეკრულება კომპანიას ფინანსურ და არაფინანსურ ვალდებულებებს აკისრებს. 2018 და 2017 წლების განმავლობაში კომპანიამ არ შეასრულა რიგი ვალდებულებებისა აღნიშნულ სესხებზე. კომპანიამ მოიპოვა წერილები შესაბამისი ბანკებიდან, რომლითაც ბანკები უარს ამბობდნენ უფლებაზე, მოეთხოვათ ამ ვალდებულებების სესხის ვადის ამოწურვამდე დაფარვა კომპანიის მიერ სესხის პირობების შეუსრულებლობის გამო.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

15. სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება

	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.
ბუნებრივი აირის შესყიდვასა და ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება (ა)	32,042	70,877
ტექნიკური მხარდაჭერისა და მართვის მომსახურებებთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება (მე-19 შენიშვნა)	8,796	19,147
მშენებლობასთან დაკავშირებული მოკლევადიანი ვალდებულებები (ბ)	4,283	2,326
სხვა კრედიტორული დავალიანება	9,929	12,044
	55,050	104,394

(ა) ბუნებრივი აირის შესყიდვასა და ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება

ზემოთ მოცემული ფინანსური ვალდებულებების სახელშეკრულებო პირობები:

- ▶ სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება, ძირითადად, ლარშია გამოხატული.
- ▶ სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების უდიდესი ნაწილი არის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მიმართ. ამ კრედიტორული დავალიანების მნიშვნელოვანი ნაწილი ვადაგადაცილებულია. სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების ვადაგადაცილებაში დატოვება მშობელი კომპანიისთვის წარმოადგენს კომპანიის დაფინანსების ერთ-ერთ მექანიზმს.

(ბ) მშენებლობასთან დაკავშირებული მოკლევადიანი ვალდებულებები

მშენებლობის მოკლევადიანი ვალდებულებები დაკავშირებულია ახალი გაზომომარაგების ქსელის გაყვანასთან და ახალი მომხმარებლების გაზიფიკაციის სანაცვლოდ შესაბამისი კონტრაქტორი კომპანიებისთვის გადასახდელ თანხებთან.

16. სახელმწიფო გრანტები

მიღებული სახელმწიფო გრანტების ცვლილებების ანალიზი შემდეგნაირად შეიძლება:

	2018	2017
1 იანვრის მდგომარეობით	3,595	3,758
აღიარებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	(163)	(163)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,432	3,595
მიმდინარე	163	163
გრძელვადიანი	3,269	3,432
სულ სახელმწიფო გრანტები	3,432	3,595

სახელმწიფო გრანტები კომპანიამ მიიღო არაფულადი აქტივების, როგორცაა ბუნებრივი აირის მილსადენები და სხვა აღჭურვილობა, გადმოცემის სახით. კომპანია აფასებს აქტივების სამართლიან ღირებულებას და აქტივებს და გრანტებს ამ სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხავს. მიღებული აქტივების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად კომპანია დამოუკიდებელ შემფასებელს ქირაობს. 2018 და 2017 წლებში კომპანიამ დააკმაყოფილა გრანტების ყველა პირობა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა

მიმოხილვა

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისგან და ასევე სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია კომპანიის ოპერაციების დაფინანსება. კომპანიის ძირითადი ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებასა და ფულად სახსრებს.

კომპანიის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები.

კომპანია მიეკუთვნება კომპანიების დიდ ჯგუფს, რომელსაც „სოკარი“ აკონტროლებს. ფინანსური რისკების უმეტესობაზე ზედამხედველობასა და კონტროლს ახორციელებს „სოკარი“ რეგიონების და ქვეყნების დონეზე. კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ ფინანსური რისკის მართვის მიზანია კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების შესრულების უზრუნველყოფა, ოპერაციებიდან საკმარისი ნაღდი ფულის მიღება, რომ დააფინანსოს საოპერაციო და მიმდინარე კაპიტალური დანახარჯები და სასესხო ვალდებულებები მესამე მხარეების მიმართ.

(ა) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მომწოდებელი ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით კომპანიას ფინანსური ზარალი მიაღწევს. კომპანიას საკრედიტო რისკი აქვს საოპერაციო საქმიანობის (ძირითადად სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება) და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, მათ შორის, ბანკებსა და სხვა ფინანსურ ინსტიტუტებში განთავსებული ანგარიშებიდან გამომდინარე.

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების ნაშთები შედგება იმ მომხმარებლებისგან მისაღები დავალიანებისგან, რომლებსაც კომპანია ამარაგებს ბუნებრივი აირით. კომპანია საკრედიტო რისკის მართვას ახორციელებს იმ მომხმარებელთა ქსელიდან დროული გათიშვით, რომლებიც არ იხდიან ელექტროენერგიის დავალიანებას, მაგრამ კომპანიის მომხმარებელთა რაოდენობის და მათი გეოგრაფიული განაწილების გათვალისწინებით, შესაძლებელია იმის დაშვება, რომ ყველა არგადამხდელი მომხმარებელი არ იქნება დროულად გათიშული. ხელმძღვანელობამ შეიმუშავა კონსერვატიული დარეზერვების პოლიტიკა, რომელიც ნებისმიერი პრობლემური მომხმარებლის დროული იდენტიფიცირებისა და ადეკვატური დარეზერვების საშუალებას იძლევა. მიუხედავად იმისა, რომ დებიტორული დავალიანების ამოღებაზე მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ კომპანიას არ ემუქრება გადაუხდელობასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკი, რომელიც გადააჭარბებს დადგენილ რეზერვებს.

ხელმძღვანელობა საკრედიტო რისკს აკონტროლებს ნაღდი ფულის განთავსებით საქართველოს უმაღლესი რეიტინგის მქონე ბანკებში, რომლებსაც კომპანიასთან უწყვეტი საქმიანი ურთიერთობა აკავშირებთ.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ა) საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ანგარიშგების თარიღისთვის საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა იყო:

	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (მე-11 შენიშვნა).	13,489	7,388
ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში (მე-12 შენიშვნა)	169	591
	13,658	7,979

(ბ) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანიას გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა რომელიმე ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ კომპანიის მიდგომაა შემდგომი დაგვარად იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დაუშვებელი დანაკარგების განცდისა და კომპანიის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე.

ლიკვიდურობის რისკის გონივრული მართვა გულისხმობს საკმარისი რაოდენობის ფულადი სახსრების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას საკმარისი საკრედიტო თანხების საშუალებით. კომპანიას მიმდინარე ვალდებულებების მნიშვნელოვანი ნაწილი დაკავშირებული მხარეების მიმართ აქვს. შესაბამისად, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ეს ანიჭებს კომპანიას საკმარის მოქნილობას ვალდებულებების დაფარვის ვადებთან მიმართებით, რაც მომავალში აუცილებელია ბიზნესის საკმარისი ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად.

ქვემოთ მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების არადისკონტირებული საკონტრაქტო ვადები, პროცენტის სავარაუდო გადახდების ჩათვლით. ფულადი ნაკადების ვადები და თანხები, სავარაუდოდ, არ იქნება განსხვავებული ვადიანობის ანალიზში აღწერილისგან.

31 დეკემბერი, 2018 წ.	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვ- ნამდე	1 წელზე ნაკლები	1-დან 5 წლამდე
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-14 შენიშვნა)	70,134	83,142	–	8,758	74,384
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-15 შენიშვნა)	55,050	55,050	–	55,050	–
	125,184	138,192	–	63,808	74,384

სს „საქორგანიზაცი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ბ) ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

31 დეკემბერი, 2017 წ.	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვ- ნამდე	1 წელზე ნაკლები	1-დან 5 წლამდე
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-14 შენიშვნა)	15,832	16,054	5,287	10,767	–
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-15 შენიშვნა)	104,394	104,394	–	104,394	–
	120,226	120,448	5,287	115,161	–

(გ) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მომავალი ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო ფასები ორი ტიპის რისკს შეიცავს: საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სავალუტო რისკს. საპროცენტო განაკვეთის რისკი კომპანიას არ ემუქრება, ვინაიდან 2017 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის სესხები და გადასახდელი ანგარიშები ხასიათდება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებით. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებზეც საბაზრო რისკი მოქმედებს, მოიცავს სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს, სავაჭრო კრედიტორულ დავალიანებას და მიმდინარე ანგარიშებს ბანკებში.

ქვემოთ წარმოდგენილი მგრძნობელობის ანალიზები მოცემულია 2017 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

კომპანიას აქვს ღია სავალუტო პოზიცია, რომელზეც ზეგავლენას ახდენს ბაზრის ზოგადი და კონკრეტული ცვლილებები.

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსის მერყეობის გამო. კომპანიისთვის დამახასიათებელი სავალუტო რისკი, ძირითადად, უკავშირდება უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ ფინანსურ ვალდებულებებს.

კომპანია არ ახდენს გაცვლითი კურსის რისკის წინააღმდეგ ჰეჯირებას.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(გ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

სავალუტო რისკის მოცულობა

კომპანიის სავალუტო რისკები ასეთია:

	აშშ დოლარში გამოხატული		ევროში გამოხატული	
	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	10	–	–	410
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	(5,528)	(7,523)	–	–
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	(77)	(74)	–	–
რისკის ნეტო ოდენობა	(5,595)	(7,597)	–	410

სავალუტო რისკის მიმართ მგრძნობელობა

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში ასახულია მგრძნობელობა აშშ დოლარსა და ევროში საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო გონივრული ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კომპანიის ზარალი გადასახადით დაბეგვრამდე გამოწვეულია ცვლილებებით ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებში. კომპანიის ყველა დანარჩენ ვალუტასთან დაკავშირებული რისკები არ არის არსებითი.

	გამყარება	გაუფასურება
31 დეკემბერი, 2018 წ.		
აშშ დოლარი (11%/-11%-იანი ცვლილება)	(615)	615
31 დეკემბერი, 2017 წ.		
აშშ დოლარი (13.5%/-9.5%-იანი ცვლილება)	(1,026)	722
ევრო (16%/-12%-იანი ცვლილება)	66	(46)

(დ) სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ თანხის მიახლოებით დასადგენად, რომელზეც შეიძლება გაიცვალოს ფინანსური ინსტრუმენტი მხარეებს შორის გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით შემდგარი გარიგების დროს. კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას მათი მოკლევადიანი ხასიათის გამო. ყველა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც ცნობილია, სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მე-3 დონით ფასდება, გარდა ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტებისა, რომლებიც 1-ლი დონით არის შეფასებული.

სს „საქორგანიზაცი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ე) კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს ფორმალიზებული კაპიტალის მართვის პოლიტიკა. კაპიტალის მართვასთან მიმართებაში მის ზოგად მიზანს წარმოადგენს დადებითი პოზიციის მიღწევა კაპიტალის ნაწილში საშუალო ვადაში (1-დან 3 წლამდე).

18. პირობითი ვალდებულებები

(ა) საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები

კომპანიას აქვს დარიცხული ანარიცხები, რომელიც დაფუძნებულია ხელმძღვანელობის შეძლებისდაგვარად ზუსტ შეფასებებზე. საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. ხელმძღვანელობის მიერ გარიგებებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობის ინტერპრეტაციები შეიძლება ექვემდებარებოდეს დააყენონ შესაბამისმა სახელმწიფო ორგანოებმა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის ხელმძღვანელობა აფასებს თავის საგადასახადო პოზიციას და განიხილავს იმ გარიგებებს, რომლებიც შეიძლება ექვემდებარებოდეს დააყენონ საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა. როდესაც ამის ალბათობა მაღალია, კომპანია ქმნის შესაბამის ანარიცხებს. ხელმძღვანელობის შეფასებით, საგადასახადო რისკი, რომელიც არ აკმაყოფილებდა ანარიცხების შექმნისთვის საჭირო კრიტერიუმებს, 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის არ არის არსებითი.

(ბ) იჯარა – კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანიას იჯარით აქვს აღებული მთავარი ოფისი საქართველოში აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანიის წარმომადგენლობისგან, მილსადენები - სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენისგან“ და შპს „სოკარ ჯორჯია გაზისგან“ (საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან) და შპს „ნიუ გრუპისგან“. ხელშეკრულებების საშუალო მოქმედების ვადა ერთი წელია.

ამ შეთანხმებების მიხედვით, მომავალში მინიმალური გადასახდელებია:

	31 დეკემბერი, 2018 წ.	31 დეკემბერი, 2017 წ.
ერთი წლის განმავლობაში	9,520	2,486
	9,520	2,486

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

19. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

(ა) გარიგებები ხელმძღვანელობასთან

კომპანიის ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი 2018 წელს ოთხი პირისგან შედგებოდა. 2018 წელს მათ მიერ მიღებული ანაზღაურების ჯამი 606 ლარს შეადგენდა (2017 წ.: 358 ლარი) და მოიცავდა ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელს.

(ბ) გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

კომპანიის გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან მოცემულია ქვემოთ.

(i) ბუნებრივი აირის თვითღირებულება

	შესყიდვები დაკავში- რებული მხარეებისგან 2018 წლის განმავლობაში	შესყიდვები დაკავში- რებული მხარეებისგან 2017 წლის განმავლობაში	დაკავში- რებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2018 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის	დაკავში- რებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2017 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის
ბუნებრივი აირის შესყიდვა საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან				
შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“	7,156	3,212	11,927	7,482
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	1,917	1,853	19,859	19,798
	9,073	5,065	31,786	27,280

(ii) შემოსავალი

	გაყიდვები დაკავში- რებულ მხარეებზე 2018 წლის განმავლობაში	გაყიდვები დაკავში- რებულ მხარეებზე 2017 წლის განმავლობაში	დაკავში- რებული მხარეებისგან მისაღები თანხები 2018 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის	დაკავშირებუ- ლი მხარეებისგან მისაღები თანხები 2017 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის
შემოსავალი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებიდან				
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	35,462	29,605	12,087	6,137
	35,462	29,605	12,087	6,137

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

19. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

(ბ) გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

(iii) სხვა საოპერაციო ხარჯები

	დაკავშირებული მხარეების მიერ გაწეული მომსახურება 2018 წლის განმავლობაში	დაკავშირებული მხარეების მიერ გაწეული მომსახურება 2017 წლის განმავლობაში	დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის
სხვა შესყიდვები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებიდან				
აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანიის წარმომადგენელი	183	12	19	5
შპს „სოკარ ჯორჯია პეტროლეუმი“	70	–	31	–
შპს „სოკარ ენერჯი ჯორჯია“	158	158	–	–
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	19,529	8,170	14,357	20,041
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	2,849	664	1,688	48,615
	22,789	9,004	16,095	68,661

(iv) სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

	2018 წლის განმავლობაში დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	2017 წლის განმავლობაში დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის
სესხები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირებისგან				
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	5,587	362	61,580	5,287
	5,587	362	61,580	5,287

სს „საქორგანიზაცი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	1 იანვარი, 2018 წ.	ძირითადი თანხის მიღება	ძირითადი თანხის დაფარვა	ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	გადახდილი პროცენტი	გადატანა დამატებით შეტანილ კაპიტალში	საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა	31 დეკემბერი, 2018 წ.
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15,832	79,871	(15,367)	6,529	(2,858)	(14,025)	152	70,134
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები, სულ	15,832	79,871	(15,367)	6,529	(2,858)	(14,025)	152	70,134

	1 იანვარი, 2017 წ.	ძირითადი თანხის მიღება	ძირითადი თანხის დაფარვა	ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	გადახდილი პროცენტი	გადატანა დამატებით შეტანილ კაპიტალში	საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა	31 დეკემბერი, 2017 წ.
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15,313	3,000	(2,643)	1,239	(831)	–	(246)	15,832
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები, სულ	15,313	3,000	(2,643)	1,239	(831)	–	(246)	15,832

19. აუდიტორის საზღაური

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის კომპანიის აუდიტორის ანაზღაურება იყო (დღგ-ის გარეშე):

ათას ლარში	2018	2017
31 დეკემბრით დასრულებული წლის კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო	28	26
სულ გასამრჯელოები და ხარჯები	28	26

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაის“ მიერ 2019 წლის 12 ივლისს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.

მმართველობითი ანგარიშგება

სს „საქორგგაზი“

**ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს
კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში**

სს „საქორგაზის“ აქციონერებსა და ხელმძღვანელობას,

სს „საქორგაზის“ 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 12 ივლისს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 22 აგვისტო

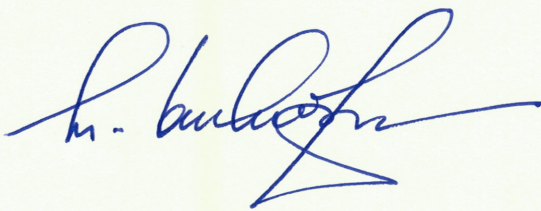
**ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს
კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში**

სს „საქორგაზის“ აქციონერებსა და ხელმძღვანელობას,

სს „საქორგაზის“ 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 12 ივლისს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშეილი,

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 22 აგვისტო

სარჩევი

1. საქმიანობის მიმოხილვა	3
2. ინფორმაცია კომპანიის ფილიალების საქმიანობის შესახებ	4
3. სამოქმედო ბაზრები და კონკურენტების ანალიზი	4
4. 2018 წლის მნიშვნელოვანი მოვლენები	6
5. კომპანიის განვითარების გეგმები	6
6. ინვესტიციები ბუნებრივი გაზის განაწილების სფეროში	7
7. კომპანიის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები	8
8. კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა	10
9. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები	12
10. ძირითადი მაკროეკონომიკური ფაქტორები	13
11. კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა ...	15
12. მარკეტინგული სტრატეგია და საზოგადოებასთან ურთიერთობა	17
13. გამოყენებული მასალები	17

საქმიანობის მიმოხილვა

აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სახელმწიფო ნავთობკომპანია (SOCAR), საქართველოს ნავთობისა და ბუნებრივი გაზის სექტორში 2006 წლიდან საქმიანობს.

საქართველოში კომპანია „SOCAR“-ის აფილირებული კომპანიები გაზის სექტორში არიან შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“ და სს „საქორგაზი“, შემდგომში ერთობლივად წოდებული - „სოკარ გაზი“-ს ჯგუფი.

სს „საქორგაზი“-ს ძირითადი საქმიანობაა ბუნებრივი გაზის განაწილება და მიწოდება სოციალურ და კომერციულ აბონენტებზე. სს „საქორგაზის“ სალიცენზიო არეალი ფარავს იმერეთს, ქართლს, კახეთს. გარდა ამისა, კომპანია ახორციელებს ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელი ქსელების მშენებლობას, რეაბილიტაციას, ექსპლუატაციას და აბონენტების გაზიფიცირებას.

სს „საქორგაზი“ სააქციო საზოგადოებად დარეგისტრირდა 1996 წელს. 2013 წელს სს „საქორგაზმა“ შეირჩა 10 მსხვილი გაზგამანაწილებელი ლიცენზიანტი კომპანია: სს „გორიგაზი“, სს „ბოლნისიგაზი“, სს „ქუთაისიგაზი“, შპს „სამტრედიაგაზი“, შპს „ბორჯომიგაზი“, სს თეთრიწყაროგაზი“, სს „რუსთავგაზი“, შპს „ვანიგაზი“, სს „კასპიგაზი“ და შპს „თერჯოლის ბუნებრივი აირი“. სემკის 2013 წლის 18 დეკემბრის გადაწყვეტილებით ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზია გაიცა სს „საქორგაზზე“, ხოლო მასზე, როგორც სამართალმემკვიდრეზე, გავრცელდა შერწყმული კომპანიებისთვის დადგენილი განაწილების ტარიფები. ამჟამად სს „საქორგაზი“ ერთ-ერთი ყველაზე მსხვილი ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზიანტია საქართველოში.

კომპანიის აქციების 80.62%-ის მფლობელია Alphard Gas Holdings B.V რომელიც თავის მხრივ კონტროლდება Cooperatief Menkent UA-ის მიერ და რომელიც რეგისტრირებულია ნიდერლანდების სამეფოში, ხოლო საბოლოო მფლობელი არის SOCAR-ი.

სს „საქორგაზი“ 2014 წლიდან ფლობს ხარისხის სერტიფიკატს ISO 9001:2008, 2017 წელს კი კომპანიამ გაიარა რესერტიფიკაცია ახალი სტანდარტით და მიიღო ხარისხის მართვის სერტიფიკატი ISO 9001:2015.

2018 წელს „საქორგაზმა“ დაამატა 17 000-მდე ახალი აბონენტი, წლის ბოლოსთვის კი აბონენტების ჯამურმა რაოდენობამ დაახლოებით 260 000-ს მიაღწია.

დღეისათვის კომპანია ცენტრალიზებული სტრუქტურით არის წარმოდგენილი. კომპანიას მართავს დირექტორი, რომელსაც ჰყავს ორი მოადგილე ფინანსურ და ტექნიკურ საკითხებში. „დავალების“ და „ტექნიკური მომსახურების“ ხელშეკრულებების ფარგლებში, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“ ახორციელებს სს „საქორგაზის“ სალიცენზიო არეალში გაზიფიცირებას და სს „საქორგაზის“ მომხმარებლებს უზრუნველყოფს ყველა შესაბამისი სერვისით. ამ ხელშეკრულების საშუალებით კომპანია აღწევს მასშტაბის ეკონომიურობას, პროცესების ოპტიმიზაციას და ამარტივებს ქსელის მომსახურებას, რაც ერთი მხრივ, მოსახერხებელია აბონენტებისთვის ოპერატიულობის თვალსაზრისით, ხოლო მეორე მხრივ - კომპანიის ფინანსური და საოპერაციო ეფექტურობისთვის.

ინფორმაცია კომპანიის ფილიალების საქმიანობის შესახებ

2018 წლის განმავლობაში შპს „სოკარ ჯორჯია გაზის“ და სს „საქორგაზის“ ქსელზე ჯამურად მიერთდა დაახლოებით 67 000 ახალი აბონენტი. დღეისათვის, „სოკარ გაზის“ კომპანიები საქართველოს მასშტაბით ბუნებრივი გაზით დაახლოებით 695 000 აბონენტს უზრუნველყოფს. მომხმარებლებს ემსახურება 43 სერვისცენტრი 5 რეგიონში.

კლიენტთა მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით, 2013 წელს, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზში“ შეიქმნა ქოლ-ცენტრი, რომელიც ასევე ემსახურება სს „საქორგაზის“ ქსელის აბონენტებსაც. ცენტრი მუშაობს 24-საათიან რეჟიმში, იღებს ზარებს საქართველოს ყველა რეგიონიდან სხვადასხვა ტექნიკურ და კომერციულ საკითხებთან დაკავშირებით. 2018 წელს ქოლ-ცენტრმა უპასუხა 303 151 ზარს. ასევე, ქოლ-ცენტრის ოპერატორები რეგულარულად ურეკავენ ახალ აბონენტებს და ატარებენ კლიენტთა კმაყოფილების კვლევას. მომავალში იგეგმება კლიენტთა მომსახურების მეთოდოლოგიის დახვეწა და გაფართოება. 2015 წლიდან, სატელეფონო მომსახურების გარდა, კომპანიამ დაიწყო კლიენტთა მომსახურება ელექტრონული ფოსტით და სოციალური მედიის საშუალებით.

სამოქმედო ბაზრები და კონკურენტების ანალიზი

შენიშვნა: ამ ქვეთავში წარმოდგენილი მონაცემები სრულად ეყრდნობა საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (შემდგომში სემეკის) 2018 წლის ანგარიშს.

ბუნებრივი გაზი, 2017 წლის მსგავსად, კვლავ რჩება ენერგიაზე საბოლოო მოთხოვნის დაკმაყოფილების უმთავრეს წყაროდ. ბუნებრივ გაზზე საქართველოს მოთხოვნა 2018 წელს წინა წელთან შედარებით 3.2%-ით შემცირდა, შემცირების მიზეზი უმთავრესად იყო თბილი ზამთარი. 2018 წლის ბოლოს ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელ ქსელზე არსებული აბონენტების საერთო რაოდენობამ 1 239 022 შეადგინა, საიდანაც დაახლოებით 260 000 აბონენტი სს „საქორგაზს“ ეკუთვნის.

საქართველოსთვის ბუნებრივი გაზის მთავარი მომწოდებელი აზერბაიჯანია, საიდანაც ქვეყანა იღებს მისი მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად საჭირო ბუნებრივ გაზს.

იმ პირობებში, როდესაც შეშა ქვეყანაში სულ უფრო ძნელად მოსაპოვებელი ხდება და, შესაბამისად, იზრდება მისი ფასი, ბუნებრივი გაზი არის ყველაზე ხელმისაწვდომი (როგორც ფინანსურად, ასევე ენერგიაზე წვდომის კუთხით) ენერგიის წყარო საქართველოს სოფლების მასობრივი გაზიფიცირების პირობებში. გარდა ამისა, საყოფაცხოვრებო სექტორში ბუნებრივი გაზის მოხმარების ცვლილება დამოკიდებულია კლიმატურ პირობებზე, გამოყენებულ გაზის მომხმარებელ დანადგარებსა და მათ სწორ ექსპლუატაციაზე და ა.შ.

საყოფაცხოვრებო და მცირე არასაყოფაცხოვრებო მომხმარებლების სეგმენტში ბუნებრივი გაზის მოხმარება მკვეთრად გამოხატული სეზონურობით ხასიათდება. ზამთრის პერიოდში (რომელიც გრძელდება თითქმის 6 თვე, ოქტომბრიდან მარტის ჩათვლით) ენერგიის მოხმარების მაქსიმალური მაჩვენებლები დაკავშირებულია ტემპერატურის ვარდნასთან.

საბითუმო ბაზარი

საბითუმო ბაზარზე არსებული მიმწოდებლები ბუნებრივ გაზს აწვდიან საცალო მიმწოდებლებს, ხოლო, თავის მხრივ, საცალო მიმწოდებლები – საბოლოო მომხმარებლებს. ბუნებრივი გაზის საბითუმო ბაზარზე მონაწილე კომპანიები გარკვეულ შემთხვევაში ასევე ეწევიან საცალო მიწოდებასაც. საბითუმო მიმწოდებელი არის ისეთი მიმწოდებელი, რომელმაც გაყიდული ბუნებრივი გაზის თუნდაც მცირე ნაწილი მიაწოდა სხვა მიმწოდებელს.

საცალო ბაზარი

საცალო მომხმარებლებისთვის ბუნებრივი გაზის ორი ძირითადი მიმწოდებელია შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“ და შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“. მიუხედავად იმისა, რომ ბუნებრივი გაზის განაწილება და მიწოდება განხილულია როგორც სხვადასხვა საქმიანობა, განაწილების ლიცენზიატებს არ ეკრძალებათ მიწოდების საქმიანობის განხორციელება, შესაბამისად, ლიცენზიატები ასევე წარმოადგენენ ბუნებრივი გაზის მიმწოდებლებს ძირითადად მათი ბუნებრივი გაზის განაწილების სამოქმედო არეალში. განაწილების ლიცენზიატებიდან მხოლოდ 3 ექვემდებარება სავალდებულო დაყოფას ევროპის პარლამენტის 2009/73/EC დირექტივის მიხედვით (მხოლოდ შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“ და სს „საქორგაზი“ ახორციელებენ ბუნებრივი გაზის განაწილებას 100 000-ზე მეტი მომხმარებლისთვის).

კონკურენცია ბაზარზე და შესვლის ბარიერები

ბუნებრივი გაზის განაწილების საქმიანობა წარმოადგენს ბუნებრივ მონოპოლიას და სრულად ექვემდებარება კომისიის სატარიფო და სალიცენზიო რეგულირებას. მარეგულირებელი ორგანო (სემეკი) გასცემს შესაბამის ლიცენზიას. ლიცენზია გაიცემა უვადოდ, მის მოსაპოვებლად კომპანია ვალდებულია აკმაყოფილებდეს შესაბამის კრიტერიუმებს. კერძოდ, ლიცენზიის მისაღებად მაძიებელმა კომისიაში უნდა წარადგინოს სალიცენზიო განაცხადი, რომელსაც თან უნდა ერთოდეს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლითა და კომისიის 2008 წლის 18 სექტემბრის №23 დადგენილებით დამტკიცებული ლიცენზირების წესების მე-5 მუხლით განსაზღვრული დოკუმენტაცია:

- წარმოების საშუალებების ფლობის დამადასტურებელი დოკუმენტები
- წარმოების საშუალებების ექსპლუატაციაში მიღების დამადასტურებელი დოკუმენტები.
- ძირითად საშუალებათა ჩამონათვალი და საწარმოს შეფასების (აუდიტის) დასკვნა
- გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება .
- საქართველოს ელექტრულ ან ბუნებრივი გაზის ქსელში ჩართვის ტექნიკური პირობა.

- მოთხოვნილი ლიცენზიის შესაბამისი ბუნებრივი გაზის ქსელის სქემა.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოში ოპერირებდა 26 განაწილების ლიცენზიატი. მათ შორის სამი მსხვილი ლიცენზიატი: შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, სს „საქორგაზი“. აღნიშნულმა სამმა მსხვილმა განაწილების ლიცენზიატმა გაანაწილა მთლიანი განაწილებული გაზის 90%.

2018 წელს საქართველოს მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ბუნებრივი გაზის ქვეყანაში შემოტანა განახორციელა ოთხმა მიმწოდებელმა. სულ იმპორტით დაკმაყოფილდა ბუნებრივ გაზზე საქართველოს მოთხოვნის 99.8%; 2018 წელს ბაზარზე საქმიანობას ახორციელებდა 33 მიმწოდებელი, მათგან 2 აქტიური იყო მხოლოდ საბითუმო ბაზარზე, 25 – მხოლოდ საცალო ბაზარზე, ხოლო 6 მიმწოდებელი - ბაზრის ორივე დონეზე; საქართველოს ბაზარზე ხელმისაწვდომი ბუნებრივი გაზით საბითუმო დონეზე ვაჭრობა განახორციელა რვა მიმწოდებელმა, რომელთა შორის სამი უმსხვილესი მიმწოდებლის წილი 92 %-ს შეადგენდა.

2018 წლის მნიშვნელოვანი მოვლენები

ტარიფის ცვლილება

ბუნებრივი გაზის მიწოდების, განაწილების, გატარებისა და მოხმარების ტარიფების დადგენის მოთხოვნით სს „საქორგაზის“ მიერ 2018 წლის 4 ივლისს კომისიას წარედგინა სატარიფო განაცხადი.

კომისიის მიერ განისაზღვრა სს „საქორგაზის“ რეგულირებადი დანახარჯების ბაზა, რომელიც მოქმედი სატარიფო მეთოდოლოგიით გათვალისწინებული რეგულირების პრინციპების შესაბამისად გადანაწილდა მიწოდების და განაწილების საქმიანობებზე. შესაბამისად, სს „საქორგაზისთვის“ განისაზღვრა ბუნებრივი გაზის ტარიფები: მიწოდების – 29.546 თეთრი/მ3, განაწილების – 25.246 თეთრი/მ3 და მოხმარების ტარიფი – 56.999 თეთრი/მ3, რომელიც დამტკიცდა კომისიის 2018 წლის 26 დეკემბრის №34 დადგენილებით და ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან 2019 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდში. წინა მოქმედი მიწოდების ტარიფი განსაზღვრული იყო 31.565 თეთრი/მ3-ით, განაწილების - 23.222 თეთრი/მ3, ხოლო მოხმარების ტარიფი იყო - 57.011 თეთრი/მ3.

კომპანიის განვითარების გეგმები

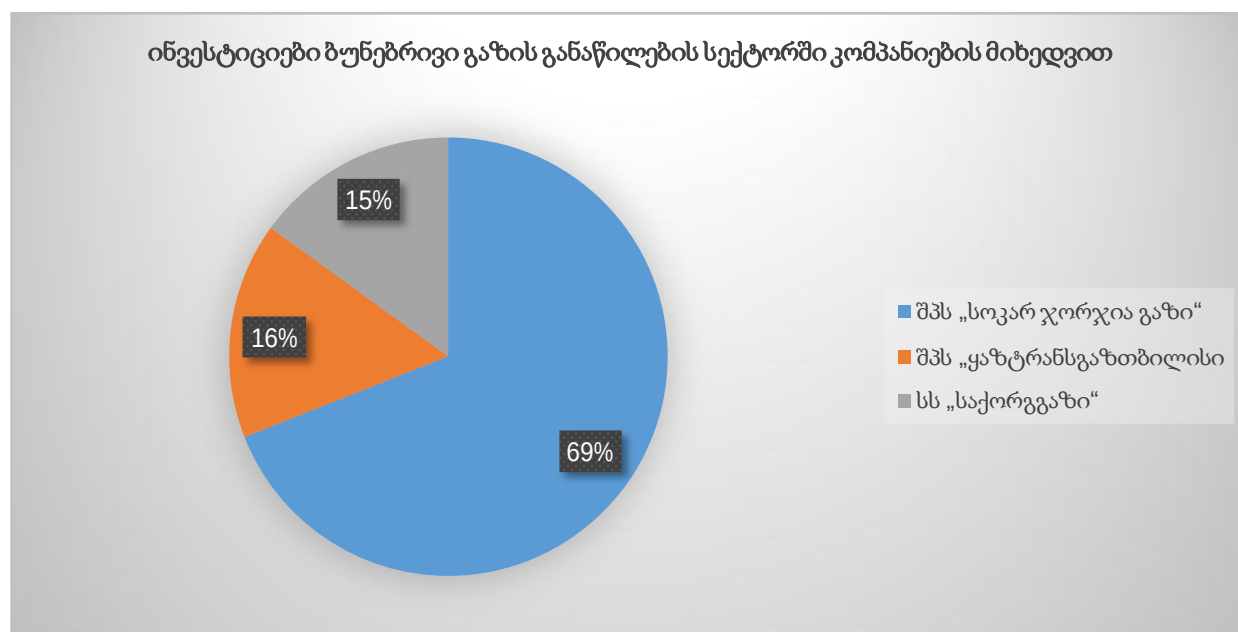
2018 წლიდან კომპანიის ძირითადი სტრატეგია მიმართულია ევროასოცირების ხელშეკრულების პირობების შესრულებისკენ და სამოქმედო გეგმა გაწერილია მათი დირექტივების შესაბამისად.

ამჟამად მიმდინარეობს ევროკავშირის და ევროპარლამენტის 2009 წლის გადაწყვეტილების „გაზის მიწოდების საერთო პრინციპების“ დანერგვის შესახებ პროგრამის ეტაპობრივი განხორციელება, რომელსაც ეწოდება „მესამე ენერგეტიკული პაკეტი“. კერძოდ, ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ხელმოწერით და ენერგეტიკულ გაერთიანებაში გაწევრიანებით საქართველომ აიღო ვალდებულება, განახორციელოს რეფორმები ენერგეტიკის სექტორში და საფუძველი ჩაუყაროს ევროპულ ენერგეტიკულ ბაზართან დაახლოებას.

ინვესტიციები ბუნებრივი გაზის განაწილების სფეროში

სემეკის წლიური ანგარიშის მიხედვით, 2018 წლისთვის ბუნებრივი გაზის განაწილების სექტორში დაგეგმილი ინვესტიციის მოცულობა შეადგენდა 60 039 900 ლარს. მათ შორის, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“ – 32 500 000 ლარს, სს „საქორგაზი“ – 12 000 000 ლარს, ხოლო შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“ – 15 539 900 ლარს. ფაქტობრივად განხორციელდა 78 917 200 ლარის ინვესტიცია. განაწილების სექტორში 2018 წელს ფაქტობრივად განხორციელებული ინვესტიციების მოცულობაში მნიშვნელოვანი წილი – 69.24% ანუ 54 646 000 ლარი მოდის შპს „სოკარ ჯორჯია გაზზე“. სს „საქორგაზი“ მიერ 2018 წელს განხორციელდა 11 663 000 ლარის ინვესტიცია. კომპანიის მიერ საანგარიშო წელს სხვადასხვა რეგიონში აშენდა 12.791 კმ სიგრძის ახალი გაზსადენები. განხორციელდა არსებული ქსელების რეაბილიტაცია. გამანაწილებელ ქსელზე მიერთდა დაახლოებით 17 000 ახალი აბონენტი.

2018 წელს ბუნებრივი გაზის განაწილების სექტორში განხორციელებული ინვესტიციები გრაფიკულად ასე გამოიყურება:

კომპანიის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

კომპანიის შემოსავალმა 2018 წელს შეადგინა 49 885 000 ლარი, ზარალი იყო 8 409 000 ლარი. აქტივების ჯამური ღირებულება 2018 წლის ბოლოს შეადგენდა 126 183 000 ლარს, რაც დაახლოებით 9%-ით მეტია 2017 წლის ბოლოს იმავე მაჩვენებელზე. კომპანიის მთლიანი აქტივების 89%-ს წარმოადგენს გაზსადენები და სხვა ძირითადი საშუალებები, რომელთა საშუალებითაც კომპანია ახორციელებს თავის ძირითად საქმიანობას. აქტივების 11%-ს შეადგენს სავაჭრო მოთხოვნები. კომპანიის კაპიტალის სტრუქტურა შედგება 10 310 000 ლარის სააქციო კაპიტალისგან და 31 791 000 ლარის დამატებითი კაპიტალისგან, ეს უკანასკნელი 2017 წელთან შედარებით გაიზარდა 79%-ით. კომპანიის შემოსავალი წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით 21%-ით არის გაზრდილი, რაც აიხსნება ერთი მხრივ, ტარიფის ზრდით, ხოლო მეორე მხრივ - ზოგადი მოხმარების ზრდით, რაც განაპირობა ინტენსიურმა გაზიფიკაციებმა. კომპანიის EBITDA 2018 წელს იყო 3 462 000 ლარი.

კომპანიის მიერ ბიუჯეტში გადახდილი გადასახადები

სს „საქორგაზის“ მიერ დაარსებიდან 2018 წლის ჩათვლით გადახდილი გადასახადები ასე გამოიყურება:

წელი	ბიუჯეტში გადახდილი თანხა
2008	248,615
2009	151,438
2010	333,977
2011	150,192
2012	328,533
2013	405,758
2014	2,283,013
2015	476,934
2016	ზედმეტობა
2017	1,749,929
2018	2,714,900
სულ	8,843,288

საკადრო პოლიტიკა

სს „საქორგაზს“ 2018 წლის ბოლოს ჰყავდა 231 თანამშრომელი. კომპანია უზრუნველყოფს თავისი თანამშრომლების ჯანმრთელობის დაზღვევას. ასევე, თანამშრომელთა წახალისების მიზნით, კომპანია იყენებს ბონუს სისტემას ინდივიდუალური შედეგების მიხედვით. თანამშრომლებს, კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, ყოველწლიურად უტარდება ტრენინგები საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ. ადამიანური რესურსების მართვის სისტემა მოიცავს საკადრო პოლიტიკის განვითარებას და ქმნის თანამშრომელთა სწავლების და კვალიფიკაციის ამაღლების შესაძლებლობას. სს „საქორგაზი“ ასევე მუდმივად ზრუნავს თანამშრომელთა გადამზადებაზე, თითქმის ყველა მიმართულებით ხორციელდება თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება, როგორც ტექნიკური, ასევე ინოვაციებზე და ბიზნეს განვითარების კუთხით მომუშავე პერსონალისათვის. 2017 წლის 10 ოქტომბერს ქალაქ ქუთაისში კომპანია შპს „სოკარ ჯორჯია გაზმა“ თანამშრომელთა გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების სასწავლო ცენტრი გახსნა. ცენტრი ასევე ემსახურება სს „საქორგაზის“ თანამშრომელთა გადამზადებასაც. სასწავლო ცენტრი თანამშრომელთა პროფესიული ცოდნის ასამაღლებლად და პროფესიონალური უნარების სრულყოფის, ასევე კვალიფიკაციის ამაღლების სფეროში ერთიანი პოლიტიკის რეალიზაციის და უზრუნველყოფის მიზნით არის შექმნილი.

სასწავლო ცენტრის ძირითადი ამოცანებია:

- თანამშრომელთა თეორიული და პრაქტიკული ცოდნის განახლება გაზის სფეროში მზარდი მოთხოვნების შესაბამისად.
- პროფესიონალური ცოდნის და შესაძლებლობების ამაღლება და სათანადო დონის უზრუნველყოფა.
- მოწინავე გამოცდილების, ახალი პროგრესული მეთოდებისა და ტექნოლოგიების შესწავლა.

სს „საქორგაზში“ მუდმივად მიმდინარეობს საკადრო პოლიტიკის ოპტიმიზაცია, რაც გულისხმობს შრომის ეფექტურობის გაზრდას ინოვაციების დანერგვის გზით. კომპანიაში დაინერგა სხვადასხვა სისტემები, კერძოდ: ბილინგის სისტემა, CRM, ტელეფონია, სმს-ცენტრი. ეს ამცირებს რუტინულ სამუშაოს, რაც თავის მხრივ თანამშრომელთა მოტივაციას და განვითარების შესაძლებლობას ზრდის, ასევე, ზოგავს დროს და შესაძლებლობას აძლევს კომპანიას, უფრო სწრაფად და ოპერატიულად მოემსახუროს აბონენტებს, რაც მათი კმაყოფილების კოეფიციენტზე დადებითად აისახება.

კომპანია ასევე ახორციელებს იმ სამუშაოების აუტოსორსინგს, რომელშიც თანამშრომლებს აქვთ ნაკლები კომპეტენცია. სს „საქორგაზი“ ამ მეთოდს უკვე საკმაოდ წარმატებულად იყენებს სამონტაჟო სამუშაოების შესრულებისას, კომპანია ქირაობს კონტრაქტორ კომპანიებს, რომლებიც ასრულებენ სამშენებლო და სამონტაჟო სამუშაოებს.

კომპანიის საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდობის და ფულადი ნაკადების ლიკვიდობის მიმოხილვა და რისკების მართვის მექანიზმები

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისგან და ასევე სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია კომპანიის ოპერაციების დაფინანსება. კომპანიის ძირითადი ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებასა და ფულად სახსრებს.

კომპანიის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები.

კომპანია მიეკუთვნება კომპანიების დიდ ჯგუფს, რომელსაც „სოკარი“ აკონტროლებს. ფინანსური რისკების უმეტესობაზე ზედამხედველობასა და კონტროლს ახორციელებს „სოკარი“ რეგიონების და ქვეყნების დონეზე. კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ ფინანსური რისკის მართვის მიზანია კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების შესრულების უზრუნველყოფა, ოპერაციებიდან საკმარისი ნაღდი ფულის მიღება, რომ დააფინანსოს საოპერაციო და მიმდინარე კაპიტალური დანახარჯები და სასესხო ვალდებულებები მესამე მხარეების მიმართ.

კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

„სოკარის“, როგორც ჯგუფის, ერთ-ერთი მთავარი ღირებულება ადამიანებსა და გარემოზე ზრუნვაა. ჯგუფის სოციალური აქტივობები მოიცავს კულტურულ, სპორტულ, ინფრასტრუქტურულ და საქველმოქმედო პროექტებს.

გარემოზე ზრუნვა

რეგიონებში ინტენსიური გაზიფიცირებების დაწყებამდე ხდებოდა ხეების უკონტროლო ჭრა, რაც ამძიმებდა ეკოლოგიურ ფონს. გაზიფიცირება ხელს უწყობს ტყის საფარის შენარჩუნებას და დადებითად მოქმედებს ეკოსისტემაზე. კომპანიის გათვლებით, ინტენსიურმა გაზიფიკაციამ წელიწადში დაახლოებით 1 000 000 ხე გადაარჩინა მოჭრას. კვლევის მიხედვით, ეს ფაქტი მომხმარებლების სრულ უმრავლესობას სიმპატიით განაწყო „სოკარის“ მიმართ.

ამავე კვლევის მიხედვით, მოსახლეობა დადებითად აფასებს „სოკარს“ და აზერბაიჯანს, როგორც სტაბილურ პარტნიორს, რომელმაც ენერგოკრიზისის დროს გამოიყვანა საქართველო მძიმე სოციალური და პოლიტიკური მდგომარეობიდან.

„სოკარის“ ჯგუფის მიერ განხორციელებული სხვა სოციალური პროექტები:

კულტურა

„სოკარისა“ და საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს მჭიდრო და ხანგრძლივი თანამშრომლობით მრავალი პროექტი შეიქმნა. კომპანია დიდ ინვესტიციებს დებს კულტურული მემკვიდრეობის რესტავრაციაში და მხარს უჭერს სხვადასხვა მუსიკალურ ფესტივალს. აღსანიშნავი პროექტებია:

- საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრომ და „სოკარმა“ ხელი მოაწერეს თანამშრომლობის მემორანდუმს, რომლის ფარგლებშიც „სოკარი“ CHECK IN GEORGIA-ს პარტნიორი გახდა.
- „სოკარი“ არის ელექტრონული მუსიკის ფესტივალების 4GB-ის და OPEN AIR-ის მხარდამჭერი.
- 2012 წელს მარნეულში „სოკარის“ მხარდაჭერით გაიხსნა სასწავლო ცენტრის შენობა-ჩაის სახლი. სასწავლო ცენტრში მარნეულის, ბოლნისის, გარდაბანისა და დმანისის რაიონების ახალგაზრდებს ქართულ, ინგლისურ და ფრანგულ ენას უფასოდ შეასწავლიან. სასწავლო ცენტრში არის ასევე ჭადრაკის, ცეკვისა და ხალიჩების ქსოვის კურსები.
- „სოკარის“ წარმომადგენლობის დაფინანსებით განხორციელდა გამოჩენილი აზერბაიჯანელი მწერლის, დრამატურგის, განმანათლებლისა და საზოგადო მოღვაწის, მირზა ფათალი ახუნდოვის სახლ-მუზეუმისა და სამხატვრო გალერეის მშენებლობა-რესტავრაცია თბილისში. კულტურის კომპლექსს ახუნდოვ ჰაუსს წილად ხვდა საუკეთესო საზოგადოებრივი ნაგებობის წოდება.
- „სოკარი“ არის ინტელექტ-შოუ „რა? სად? როდის?“ სპონსორი

სპორტი

სოკარი უკვე 12 წელია მხარს უჭერს ქართულ სპორტს და მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს მის განვითარებაში. კომპანია არის საქართველოს რაგბისა და ფეხბურთის ახალგაზრდული ნაკრებების, ასევე ჭადრაკის ფედერაციის ოფიციალური სპონსორი. კერძოდ:

- უეფას ოფიციალური პარტნიორი და ევროპის 2016 წლის ჩემპიონატის სპონსორი.
- საქართველოს ფეხბურთის U19 ნაკრების სპონსორი.
- საქართველოს რაგბის U20 ნაკრების სპონსორი.
- საქართველოში ჭადრაკის ფედერაციის გენერალური სპონსორი.

ინფრასტრუქტურა

კომპანიას დიდი წვლილი მიუძღვის საქართველოს ინფრასტრუქტურის განვითარებაში. „სოკარმა“ შექმნა ქვეყანაში ერთ-ერთი ყველაზე დასამახსოვრებელი არქიტექტურული ნაგებობები და სტრატეგიული მნიშვნელობის კომპლექსები. კერძოდ:

- რუის-ურბნისის მრავალფუნქციური კომპლექსი.
- სოკარისა მულტიფუნქციური კომპლექსი თბილისი-რუსთავის გზაზე.
- სოკარისა და მაკდონალდსის ერთობლივი ობიექტი ბათუმში.
- ჰეიდარ ალიევის სახელობის პარკები და რეკრეაციული ზონები თბილისსა და რუსთავში.

ქველმოქმედება

სოკარი ზრუნავს ქვეყანაში სოციალურად დაუცველ მოსახლეობაზე და განათლების დონის ამაღლებაზე. წლების მანძილზე კომპანია აღიარებულია, როგორც სოციალური პროექტების უმსხვილესი ინვესტორი და ახორციელებს შემდეგ საქველმოქმედო ღონისძიებებს:

- ბუნებრივი აირი სოციალურად დაუცველ ხანდაზმულებსა და ბავშვთა სახლებს.
- ბუნებრივი აირი ოკუპირებული ტერიტორიების გამყოფ ხაზთან მდებარე სოფლების მოსახლეობას.
- ბუნებრივი აირი საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ სხვადასხვა რელიგიური კონფესიების ყველა ობიექტს.
- სტუდენტების სწავლის დაფინანსება.
- საქველმოქმედო ფონდის - ნატურის ხე - გენერალური სპონსორობა, ფონდი 2014 წლიდან აფინანსებს ბავშვების მკურნალობას საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

კომპანიას ამ ეტაპზე საკმაოდ მყარი პოზიცია უჭირავს ბაზარზე, კერძოდ, მას აქვს რამდენიმე უპირატესობა, რომელიც განაპირობებს მოკლე და გრძელვადიან პერსპექტივაში მის სტაბილურ ფუნქციონირებას და მომავალ განვითარებას, მათ შორისაა: რეგიონალურ გაზის გაზგამანაწილებელ ბიზნესში მრავალწლიანი წარმატებული გამოცდილება და კომპეტენცია, გაზსადენების ფართო ქსელი, ავტორიტეტული და ძლიერი აქციონერი (აზერბაიჯანის სახელმწიფო კომპანია).

ზემოთხსენებული ფაქტორები ქმნის შესაძლებლობას, რომ კომპანია მომავალში კიდევ უფრო განვითარდეს და გაფართოვდეს, მიაერთოს ახალი აბონენტები უკვე გაზიფიცირებულ რეგიონებში, გაფართოვდეს გეოგრაფიულად და აითვისოს არაგაზიფიცირებული რეგიონები და რაიონები, ასევე ტურისტული ზონები, სადაც მოხმარება საშუალოზე მაღალი იქნება.

თუმცა, არსებობს გარკვეული საფრთხეები და დაბრკოლებები ზემოთხსენებული „მესამე ენერგეტიკული პაკეტის“ განხორციელების პროცესში, რომელიც კომპანიისთვის ამ ეტაპზე საკმაოდ რთული გამოწვევაა და შესაძლოა ძირეული ცვლილებები გამოიწვიოს. თუმცა, საბოლოოდ ეს ცვლილებები მომხმარებლებზეც და ბაზარზე მოქმედ კომპანიებზეც დადებითად აისახება. გაზრდილი კონკურენცია აუმჯობესებს მიწოდებული მომსახურების ხარისხს, ასევე კონკურენტების გააქტიურება შესაძლოა ნიშნავდეს ბაზარზე პასუხისმგებლობების გადანაწილებას.

არსებობს სხვა რისკებიც, მაგალითად: კომპანიის მასშტაბის ზრდას შესაძლოა მოჰყვეს სავაჭრო ვალდებულებების, სავაჭრო მოთხოვნების ამოღების ვადის და უიმედო ვალების რეზერვის ზრდა. რისკია ასევე ლარის კურსის მერყეობა დოლართან მიმართებაში, ვინაიდან კომპანია გაზს ყიდულობს დოლარში, ხოლო რეალიზაცია საცალო აბონენტებზე ხდება ლარში.

ძირითადი მაკროეკონომიკური ფაქტორები

პოლიტიკური ფაქტორები:

- აზერბაიჯანისა და საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორობა სს „საქორგაზის“ განვითარების და ბაზარზე მყარი პოზიციის გარანტიაა. პოლიტიკური ცვლილებები როგორც წესი, გავლენას არ ახდენს „სოკარზე“, რადგან აზერბაიჯანისა და საქართველოს ურთიერთობები სტაბილურია.
- ბოლო წლებში მომხმარებელთა ცნობიერების ამაღლების ფონზე ბაზარი უფრო დაცული გახდა გაზის ტარიფთან დაკავშირებული პოლიტიკური სპეკულაციებისგან, რადგან ტარიფის გაანგარიშების მეთოდოლოგია საჯაროდ ხელმისაწვდომია ყველა დაინტერესებული პირისთვის.
- რეგიონის პოლიტიკურმა არასტაბილურობამ შესაძლოა გამოიწვიოს ეკონომიკური არასტაბილურობაც, რაც ასევე აისახება ენერგეტიკაზე.
- ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულება: ამ ხელშეკრულების პირობებმა შესაძლოა ენერგეტიკული ბაზრის ფუნდამენტური ცვლილებები გამოიწვიოს რეგულირებისა და კანონმდებლობის კუთხით.

ეკონომიკური ფაქტორები:

- სავალუტო რისკები - ლარის არასტაბილურობამ შესაძლოა გამოიწვიოს კომპანიის ფინანსური პრობლემები.
- საპროცენტო განაკვეთი - გამომდინარე იქიდან, რომ კომპანია თავისი საქმიანობის გარკვეულ ნაწილს სესხით აფინანსებს, საპროცენტო განაკვეთი დიდ გავლენას ახდენს მის ფინანსურ ხარჯებზე.
- ქვეყნის ზოგად ეკონომიკურ მდგომარეობაზეა დამოკიდებული მომხმარებელთა გადახდისუნარიანობა და შესაბამისად მათ მიერ გაზის მოხმარება.

სოციალური ფაქტორები:

- მოსახლეობის ზრდის ტემპი შემცირებულია, რაც პირდაპირ მოქმედებს გაზის მოხმარების მოცულობაზე.
- გარემოს დაცვა - ბოლო პერიოდში ქვეყნის მასშტაბით უფრო და უფრო დიდი ყურადღება ექცევა გარემოზე ზრუნვას, რაც გულისხმობს ბაზარზე მყოფი კომპანიებისთვის დამატებით რეგულაციებს და მეტ სოციალურ პასუხისმგებლობას.
- დემოგრაფიული განაწილება - ქალაქის მოსახლეობას უფრო ნაკლები წვდომა აქვს გაზის შემცვლელ პროდუქტებზე, ვიდრე სოფლად. აქედან გამომდინარე, კონკურენციის რისკი ქალაქებში ნაკლებია.
- სიღარიბის მაჩვენებელი ქვეყანაში - ბოლო წლებში ზრდის ტენდენციაა, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს გაზის მოხმარების მოცულობაზე.

ტექნოლოგიური ფაქტორები:

- ინტერნეტ და მობილური მომსახურებები საქართველოს ურბანულ რაიონებში კარგად არის განვითარებული, ხოლო სოფლებში ეტაპობრივად ფართოვდება დაფარვის ზონები, რაც ენერგო კომპანიებისთვისაც მომგებიანია, რადგან მარტივდება კომუნიკაცია მომხმარებელთან და საოპერაციო საქმიანობა. (მაგ: აბონენტებისთვის ქვითრის ნაცვლად სმს-ის გაგზავნა).
- ამჟამად ინტერნეტი ხელმისაწვდომია თითქმის ყველა რეგიონში, რაც ნიშნავს მომხმარებელთა თავისუფალ წვდომას გაზთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საჯარო ინფორმაციაზე. (მაგალითად, გაზის უსაფრთხო მოხმარების წესები, ტარიფის გაანგარიშების მეთოდოლოგია და ა.შ.)

გარემო ფაქტორები:

- კლიმატური ცვლილებები: გაზის ბაზარი მკვეთრი სეზონურობით გამოირჩევა. ზამთრის სეზონზე მოხმარება დამოკიდებულია 2 ძირითად ფაქტორზე, ზამთრის საშუალო ტემპერატურასა და დაბალი ტემპერატურის ხანგრძლივობაზე.
- საქართველოს ეკოსისტემა მდიდარია გაზის შემცვლელი პროდუქტებით, კერძოდ, შეშა, წყალი, ელექტროენერგია, თუმცა ამჟამად საქართველოში ხის ჭრაზე კონტროლი გამკაცრებულია, რამაც შესაძლოა განაპირობოს გაზის მოხმარების ზრდა.

საკანონმდებლო ფაქტორები:

- საგადასახადო პოლიტიკა: საგადასახადო სისტემის გამარტივება და ესტონურ მოდელზე გადასვლა ცალსახად დადებითად აისახება ბიზნესზე.

- სემეკის მიერ კონტროლდება სოციალური აბონენტების მიერთებაზე ფასწარმოქმნა. მარეგულირებელი აკონტროლებს მიერთების ვადებს, 40 დღიანი ვადაგადაცილების შემთხვევაში აბონენტს უნახევრდება ტარიფი, ხოლო 80 დღიანი ვადაგადაცილების შემთხვევაში - მთლიანად ჩამოეწერება ვალი.

კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა

ციფრული ტექნოლოგიების განვითარება კომპანიის სტრატეგიის ერთ-ერთი მთავარი კომპონენტია. ეს მიმართულება ხელს უწყობს პროცესების ოპტიმიზაციას და ავტომატიზაციას. კომპანიის განვითარების ამ ეტაპზე ციფრული ტექნოლოგიების განვითარება იგეგმება სამი ძირითადი მიმართულებით: კომერციული საქმიანობის ოპტიმიზაცია, ტექნიკური ოპერაციები და კონტროლის მექანიზმები.

ციფრული ტექნოლოგიები კომერციულ საქმიანობის ოპტიმიზაციისთვის

ბილინგის სისტემა

ბილინგის სისტემა წარმოადგენს კომპანიის მთავარ ციფრულ ინოვაციას, რომელიც დაინერგა კონკრეტულად „სოკარ გაზის“ ჯგუფისთვის. სისტემაში სრულად არის ასახული კომპანიის საოპერაციო საქმიანობის მოთხოვნები, როგორებიცაა:

- უნიფიცირებული აბონენტები
- ფინანსური კონტროლის მექანიზმები
- რეპორტინგი
- ტარიფების მოქნილი სქემა
- სმს-ს გაგზავნა აბონენტებთან, საჭიროების შემთხვევაში ქვითრის ადგილზე ბეჭდვა

CRM სისტემა

სისტემა რომელიც მოიცავს მომხმარებლებთან ურთიერთობის ყველა საშუალებას, როგორებიცაა: ცხელი ხაზი, მომხმარებლების მომსახურების ცენტრები, ვებ-პორტალი. ამ სისტემის მთავარი მიზანია აბონენტების კმაყოფილების ამაღლება.

ვებ-პორტალი

ვებ-პორტალი წარმოადგენს სოციალური და კომერციული აბონენტების ელექტრონულ ანგარიშებს, სადაც მომხმარებლებს შეუძლიათ ნახონ თავიანთი ისტორია კომპანიაში. ვებ - პორტალის ძირითად მიმართულებებს წარმოადგენს:

- აბონენტების ბარათები

- უსაფრთხოების წესები
- მომსახურებების შეთავაზება
- ონლაინ გადახდები

ციფრული ტექნოლოგიები ტექნიკურ ოპერაციებში

გეოგრაფიული ინფორმაციული სისტემა

აღნიშნულ სისტემაში ასახულია კომპანიის ფიზიკური ინფრასტრუქტურა: გაზსადენები, მრიცხველები და ა.შ., რაც კომპანიას აძლევს საშუალებას ადგილზე მისვლის და გეგმიური შემოვლების გარეშე აღმოფხვრას პოტენციური პრობლემები. ასევე იგეგმება GIS სისტემის ინტეგრირება ბილინგის სისტემასთან, რაც კომპანიას მისცემს საშუალებას სამუშაო პროცესები უკვე ამ სისტემის მეშვეობით განახორციელოს.

სადისპეჩერო ცენტრი

სადისპეჩერო ცენტრი წარმოადგენს ბუნებრივი გაზის უწყვეტი და უსაფრთხო მიწოდების მაკონტროლებელ ცენტრს, ის აგროვებს ინფორმაციას სხვადასხვა სისტემებიდან, ახდენს მათ კონსოლიდაციას და კომპანიას სთავაზობს ოპტიმალურ გადაწყვეტილებას პრობლემის აღმოსაფხვრელად. მაგალითად, კორექტორებიდან, რომლებიც დაყენებულია საუბნო მრიცხველებზე, იღებს ინფორმაციას წნევის და დატვირთვის შესახებ, ხოლო CRM სისტემიდან - ავარიების შესახებ და ამის მეშვეობით გეგმავს ავარიის აღმოფხვრის საფეხურებს. სადისპეჩერო ცენტრის მთავარი ფუნქციებია:

- ოპერატიული, მოქნილი და ეფექტური რეაგირება პრობლემებზე, როგორიცაა ავარიები, ქსელში წნევის დაცემა და ა.შ.
- ჯგუფების მუშაობის კოორდინირება.
- ადამიანური შეცდომის შემცირება გადაწყვეტილების მიღების დროს.

ჩვენების აღების ტექნოლოგია

2012 წელს კომპანიაში დაინერგა მობილური ტერმინალები შტრიხ-კოდის წამკითხველი აპარატით. ყველა მრიცხველზე დამონტაჟდა შტრიხ-კოდი მაიდენტიფიცირებელი ინფორმაციით. ტერმინალის საშუალებით წამკითხველი კითხულობს მრიცხველზე დატანილ შტრიხ-კოდს. აბონენტს მომენტალურად ეგზავნება სატელეფონო შეტყობინება (SMS) დავალიანების დარიცხვასთან დაკავშირებით. ამ ტექნოლოგიის დანერგვამ შეამცირა წამკითხველის მიერ ერთ აბონენტზე დახარჯული დრო და გადახდის ლოდინის ვადა.

მარკეტინგული სტრატეგია და საზოგადოებასთან ურთიერთობა

შპს „სოკარ ჯორჯია გაზში“ მარკეტინგის დეპარტამენტი შეიქმნა 2015 წელს, დეპარტამენტი ასევე ემსახურება სს „საქორგგაზს“. დეპარტამენტის მიზანია მომხმარებლებში კომპანიის ცნობადობის გაზრდა, სიახლეების და ნებისმიერი სახის ინფორმაციის სწრაფად და სრულყოფილად მიწოდება. საზოგადოებასთან უფრო მჭიდრო და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად კომპანია ახორციელებს ბაზრის კვლევას და საჭიროების მიხედვით მიმართავს საკომუნიკაციო კამპანიებს.

კომპანია ფრონტ ოფისებში დამონტაჟებულ ელექტრონულ მონიტორებზე, ასევე კომპანიის ვებ-გვერდზე და სოციალურ მედიაში, განათავსებს ნებისმიერი სახის შეთავაზებას, სხვადასხვა შინაარსის ტექსტსა და შეტყობინებას აბონენტებისათვის. ასევე უსაფრთხოების გაუმჯობესების მიზნით კომპანია არიგებს საინფორმაციო ბროშურებს გაზის მოხმარებასთან დაკავშირებით. 2018 წლიდან, კლიენტებს ახალ კომერციულ შეთავაზებებს აცნობენ ქოლ-ცენტრის ოპერატორები, ხოლო აბონენტებს სმს-ით ეგზავნებათ სარეკლამო-საინფორმაციო შეტყობინებები.

22 აგვისტო, 2019

გამოყენებული მასალები:

- 1. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის ანგარიში.*
- 2. შპს „იუაის“ დამოუკიდებელი რწმუნების ანგარიში 2018წ.*

მარკეტინგული სტრატეგია და საზოგადოებასთან ურთიერთობა

შპს „სოკარ ჯორჯია გაზში“ მარკეტინგის დეპარტამენტი შეიქმნა 2015 წელს, დეპარტამენტი ასევე ემსახურება სს „საქორგაზს“. დეპარტამენტის მიზანია მომხმარებლებში კომპანიის ცნობადობის გაზრდა, სიახლეების და ნებისმიერი სახის ინფორმაციის სწრაფად და სრულყოფილად მიწოდება. საზოგადოებასთან უფრო მჭიდრო და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად კომპანია ახორციელებს ბაზრის კვლევას და საჭიროების მიხედვით მიმართავს საკომუნიკაციო კამპანიებს.

კომპანია ფრონტ ოფისებში დამონტაჟებულ ელექტრონულ მონიტორებზე, ასევე კომპანიის ვებ-გვერდზე და სოციალურ მედიაში, განათავსებს ნებისმიერი სახის შეთავაზებას, სხვადასხვა შინაარსის ტექსტსა და შეტყობინებას აბონენტებისათვის. ასევე უსაფრთხოების გაუმჯობესების მიზნით კომპანია არიგებს საინფორმაციო ბროშურებს გაზის მოხმარებასთან დაკავშირებით. 2018 წლიდან, კლიენტებს ახალ კომერციულ შეთავაზებებს აცნობენ ქოლ-ცენტრის ოპერატორები, ხოლო აბონენტებს სმს-ით ეგზავნებათ სარეკლამო-საინფორმაციო შეტყობინებები.

ალექსანდრე ხეთაგური
დირექტორი

22 აგვისტო, 2019

გამოყენებული მასალები:

1. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2018 წლის ანგარიში.
2. შპს „იულის“ დამოუკიდებელი რწმუნების ანგარიში 2018წ.